67 ELIZABETH ST.

TORONTO DAILY HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

PHONE MAIN 4582

דייטאנדס
$1 $2 $3
זעכענטליך.
איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו האר בען דעם פיינסטען דייטאנד אדער אנדערע דזשולעריי דורך דאס פרעדיס סיסטעם פון דזשייקאב בראדער. דייטאנדס ווי עס איז בעוואוסט ווערט ארע באל פייערער און עס איז אן אייביגדזיס.
יזיר געפריין יעדען ערהליכען מענשען זא דאס ר.ר האט די געלעגענהייט צו קויפען ביי אונזדייטאנדס מיט די לייכטסטע אבצאהלונגען. ספעשיעל דיסקאונט 10 פראצענט פאר קעש. דזשייקאב בראדערס 15 יאנג סטרים ארקייד.

S Freidus
c/o The New York
Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK CITY

פערגעסט ניט
ס. זיינבערגס
וואלפייפער און פיינט סטאר
וואו איהר קענט קריגען פאר 4 און 5 סענט
דעם שענסטען ראול פייפער
— ספעשיעל —
Banjamins Moore & Co's
א באקס פרעמיער לעד 25 פונט
$1 30
א בארס טריפעל באדי $ 1. 55
א באקס פיינט 35 סענט אלעס
צו די בילינסטע פרייזען; איין
פרייז בלויז
ס. זיינבערג 76 טליאבטסה
סטריט טעל.: מיין 2693

VOLUME III. No 548 Toronto, Tuesday May 11, 1915 כ"ז אייר פ' במדבר תרע"ה. דינסטאג דער 11־טער מאי, 1915. PRICE: 1 CENT

100 טויזענד רוסען זענען פערנומען געוואָרען אין גאליציען

רוסען גיבען צו, אז זיי האבען זיך צוריקגעצויגען אויף 30 מייל, און מעלדען א זיעג ביי מיטאווא

הויפט־קוואַרטיר פון דער עסטרייכיש־שער ארמיי, מעריב גאליציען, מאי, 10

די ערשטע גרויסע שלאַכט אין מעריב גאליציען איז שוין צו ענדע, און די זיעגרייכע עסטרייכיש־ייטשע ארמיי אונטער גענעראל פאן מאקענזען פארמירט זיך יעצט וויעדער און גרייט זיך צו א נייער אפענסיווע, נאָכדעם ווי אלע דריי פערטהיידינונגס־לינען פון די רוסען זענען דאַרטען דורכגעבראכען געוואָרען.

דער ווייל איז די ארמיי פערנומען מיט'ן אָבשיפען פון די געפאנגענע, און אויף מיט צופיהרען נייע קריעגס־מאַטעריאַלען. 70 טויזענד געפאנגענע זענען שוין אָבגעשיקט געוואָרען און א 30 טויזענד דארפען נאָך אָבגעשיקט ווערען אין די פערשיעדענע קעמפס. אזוי אז צוזאמען זענען אין דיעזער שלאַכט פון מעריב גאַליציען פערנומען געוואָרען הונדערט טויזענד רוסען.

די צאָהל פון די פערנומענע הארמאַטען איז ארום 70, אָבער מען דענקט, אז די רוסען האָבען דארטען פערלוירען פיעל מעהר הארמאַטען, נאָר זיי זענען צוגעוואָרפען און צושפרייט.

בערלין, מאי, 10.

א דייטשער אפיציעלער בעריכט מעלדעט, אז צו צפון־מזרח פון קאוונא, איז די זיעגרייכע עסטרייכיש־ייטשע שארל צוישטערט געוואָרען פון די דייטשע טרופען, נאָכדעם, ווי זיי האָבען דארטען פערניכטעט א גאנצען רוסישען באַטאַליאָן.

ביים ניעמאן זענען לעבען שרעדזיק אטאקירט געוואָרען די רוסישע באַטאַליאָנען, וועלכע זענען נאָך פריהער אטאקירט געוואָרען ביי ראסיין.

דער דייטשער בעריכט מעלדעט אויך, אז די רוסען האָבען ביי ליבאווא ניט ארויסגעצייגט קיין ווייערשטאנד און אויך אז זיי ציהען זיך יעצט צוריק פונ'ם אוזשאק.

לאָנדאָן, מאי, 10.

צום עקסטשענדיש טעלעגראף מעלדעט מען פון קאָפענהאגען, אז צו מעריב פון מיטאווא און קורלאנד, איז די דייטשע ארמיי אָבגעשטעלט געוואָרען פון די רוסען און זיי ציהען זיך יעצט פון דארטען צוריק.

וואשינגטאָן, מאי, 10.

דער פאָלקאָווניק נאלאיעווסקי, דער היינער מיליטערישער אטאשע, האט פערעפענטליכט א סטייטמענט, אז לעצטענס האָבען די עסטרייכיש־דייטשע ארמייען אָנגענומען די אפענסיווע פונ'ם ווייכסעל ביז'ן בעסקיד בארג, און געשטויצט פון זייער שווערער ארטילעריע, איז זיי געלונגען אריבערצוטהען דעם דונאיעץ, און עטאַבלירען זיך לעבען דעם טייך וויסלאקא.

זייער אטאקע איז לעצטענס געצייט לעווטעט געוועזען אין דער ריכטונג פון טוראָוו — ביעטש־יאסלו, וואו א רוסישע ארמיי איז געוועזען אין נעפאהר אָבגעשניטען צו ווערען.

דיעזע ארמיי, אונטער גענעראל קערנילאָף, האט זיך אָבער מיט דער הילף פון א באיאָנעטען אטאקע דורכגעבראכען א וועג.

דער רעזולטאט פון אלע שלאַכטען דארטען איז געוועזען, דאָס מיר האָבען זיך אין גאליציען נעמוזט צוריקציהען אויף 30 מייל, און פון אונגארן צו די קארפאטען.

רוסען מעלדען א טערקישען זיעג.

פעטראָגראד, מאי, 10.

א רוסישער בעריכט דערצעהלט ווע־גען א גרויסען זיעג איבער די טערקען ביי אלטי אין ארמעניען, וואו די טערקען זע־נען פערטריבען געוואָרען פון זייערע פאָ־זיציעס.

די רוסישע ארמיי, ווערט אונ'ם בעריכט געזאָגט מארשירט יעצט אויף אויף טאבריז, די הויפט־שטאָדט פון פער־סיען.

אלטי איז ביים גרענעץ פון רוסלאנד און די טערקישע ארמעניען.

איטאליען ערוואַרט עסטרייכס ענטפער.

פאריז, מאי, 10.

א רוסישע טעלעגראמע צו א היגער צייטונג מעלדעט, אז היינט ווערט דאָ ערוואַרטעט עסטרייכס ענטפער, און אויב דער ענטפער וועט ניט זיין קיין גינסטיגער וועלען די אונטערהאנדלונגען אונטערגע־בראכען ווערען.

דייטשען באָמבארדיען וויעדער דאנקירק.

לאָנדאָן, מאי, 10.

זייט דער שלאַכט ביי שאָפעל און איפר, איז אויף קיין שלאַכט ניט געלעגט געוואָרען אזוי פיעל געוויכט, ווי אויף דער יעצטיגער טהעטיגקייט פון די עלליי־עס אין בעלגיען.

אטאקעס קומען יעצט פאר מיט ער־פאָלג פאר די פערבינדעטע מעכטע אויף א ליניע פון 26 מייל פונ'ם בעלגישען גרע־נעץ ביז'ן צפון ים.

די דייטשען האַלטען אָבער נאָך דער־ווייל א טהייל פונ'ם בארג נומער 60.

ווי דער פראנצויזישער בעריכט מע־לדעט, האָבען זיי צפון פון אראס, געוואר־נען ביי דריי מייל לאנד.

דאנקירק איז היינט וויעדער באָמ־בארדירט געוואָרען פון די דייטשען.

ענגלאנד וויעדער באָמ־בארדירט פון דער לופטען

לאָנדאָן, מאי, 10.

זעפעליגען אדער לופט־שיפען האָבען היינט ארונטערגעוואָרפען באָמבעס ביי 40 מייל פון לאָנדאָן, טויטענדיג דערביי עטליכע מענשען.

זיי זענען געפליגען איבער סאוטה ענד, וועסט קליף, און אומגענענד ארונ־טערוואָרפענדיג עטליכע הונדערט באָמ־בעס.

דער מאטעריעלער שאדען איז זעהר גרויס, ווייל פון די באָמבעס האָבען זיך אָנגעצונדען פיעלע הייזער און אויך א גרויסער לאָמבער יארד וועלכער געהערט צו א געוויסען פלאקסמאן. אין וועסט קליף

נאָך א שיף טאָרפידעט

סונדערלאנד, סקאטלאנד, מאי, 10.

דער דאמפער ווילהעלמינא, וועלכער איז געגאנגען אונטער: ענגלישען פלאג איז אטאקירט געוואָרען פון א דייטשער סובמארין. זי איז אָבער פון דער טאָר־פידאָ ניט געווארען, און מען האָט איהר אין א בעשעדיגטען צושטאנד צוגעפיהרט צו א ברעג.

פאַנגען וויעדער 12 טויזענד רוסען

בערלין, מאי, 11.

דער לעצטער דייטשער בעריכט מעל־דעט, אז טראץ דעם שארפען ווידער־שטאנד פון די רוסען זענען פאר גענעראל מאקענזען צו מאָבען פארשריט, און האָט אין גאליציען וויעדער פערנומען 12 טויז־זענד געפאנגענע און פיעל קריעגס־מאַטע־ריאל.

(גענעראל מאקענזענס ארמיי איז יעצט טהעטיג אין גאליציען.)

פעטראגראד, מאי, 11.

דער רוסישער אפיציעלער בעריכט מעלדעט, אז זיי האָבען אָבגעהאַלטען א זיעג ארום שאוועל, וואו די רוסישע קאַ־וואלעריע האָט אטאקירט א באַטערישע קאוואלעריע דיוויזיע, און זיי פערטריבען אויף עטליכע צעהנטליג וויארסט.

אין גאליציען האָבען מיר פערנומען עטליכע טויזענד געפאנגענע.

פראנצויזען נעהמען וויידער געפאנגענע

בערלין, מאי, 10.

אין אפיציעלער פראנצויזישער בע־ריכט מעלדעט, האָבען זיי אין די לעצטע אטאקעס ארום אראס וויעדער פערנומען ארום צוויי טויזענד געפאנגענע, צווישען זיי 40 אפיצערען.

פאר די לעצטע צוויי טעג, זענען אין יענעם פונקט אויך פערנומען געוואָרען 10 שטיקער אָרטילעריע, און 50 מאשין ביק־סען.

בערלין, מאי, 10.

ווי א דייטשער בעריכט מעלדעט, האָבען זיי אין פלאנדערס צוריקגעשטויסען די קאָנטר־אטאקעס פון די עלליעס און פערנומען 162 געפאנגענע.

חוץ דעם זענען פערנומען געוואָרען 500 געפאנגענע ארום ליל.

טנגלאנד וועט בע־וואפנען אלע האנ־דעלס שיפען

לאָנדאָן, מאי, 11.

ביז יעצט זענען בלויז איינינע ענג־לישע האנדעלס שיפען בעוואפענט געווע־זען מיט קאנאָנען. דאָס זינקען אָבער פון דער „לוזיטאניא" האט געבראכט צו דעם, אז אויף אלע האנדעלס שיפען וועלען אוועקגעשטעלט ווערען קאנאָנען, און פער האנדלונגען ווערען שוין אָנגעפיהרט מיט וואשינגטאָן, וועגען אן ערלייבניש פאר די בעוואפענטע האנדעלס־שיפען אריינצו־נעהן אין אמעריקאנער האפענס.

וואס מען קען אויסטראכטען.

וואשינגטאָן, מאי, 10.

בעאמטע פון ווייסען הויז, וואו פרע־זידענט ווילסאן וואוינט, זענען היינט געווועזען ביזי מיט אָבלייקענען די ווילדע קלאגען, וועלכע האָבען זיך פערשפרייט, אז פרעזידענט ווילסאָן איז געשאָסען גע־ווארען.

פון וואנען דיעזע קלאגען האָבען זיך גענומען, איז אונבעוואוסט.

140 „לוזיטאניא" קרבנות בעגראבען.

קווינסטאָון, איירלאנד, מאי, 10.

140 קרבנות פון דער „לוזיטאניא" צווישען זיי 76 קערפער, וועלכע זענען דערקענט געוואָרען, זענען היינט בעגראַ־בען געוואָרען אויף דער הינער סעמעטערי די איבערגיג פון די בעגראבענע האָבען ניט געקענט דערקענט ווערען, ווייל זיי זענען געוועזען צוריסען און פערשוואלען, און קיין אנדערע סמנים האָבען זיי ניט גע־האט, ווייל פיעלע פון זיי זענען געווע־זען אהן קלייידער.

נאָכן קווינסטאון איז יעצט איינגע־וויקעלט אין טרייסיי, אלע ארונות פון די קרבנות זענען בעפעצט געוועזען מיט פלאַ־גען און בלומען, ביינגעשטייערט פון דער היגער בעפעלקערונג. די לויה איז אויף בעגלייט געוואָרען פון מיליטער, און פאר־שטעהער פון דער קונארד לין, קריעגס און נייוועל אפיסערס.

נאָכמיטאָג וועגן די לויה איז פארגע־קומען, זענען אלע סטאָרס געטלאָסען גע־וואָרען, און יעדער איינער האָט געטראגען א טרויער צייכען.

די מערהרסטע בעגראבענע זענען גע־וועזען פון דער מאנשאפט און פאסאזשי־רען פון צווייטען און דריטען קלאס.

דאָס טראגישסטע בילד פו דער נאָכ־צער לויה, וועלכעס האָט ארויפגעוואָר־פען א גרויסען טרויער אויפ'ן עולם, איז געוועזען דאָס, וואָס פאראויס זענען גע־טראגען געוואָרען אין קליינע שוואַרצע קעסטלאָך, די דערטרונענע קינדער.

סאלונס אין לוזיערפול געשלאָסען.

לוזיערפול, מאי, 10.

צוליעב דעם, וואָס מען ריכט זיך דאָ אויף רייאָט אויף דייטשען, צוליעב דאָס זינקען פון דער „לוזיטאניא", זע־נען לויט א פעראָרדנונג, אלע סאלונס געשלאָסען געוואָרען.

דייטשער אמבאסאדאר בעדויערט.

וואשינגטאָן, מאי, 10.

דער דייטשער אמבאסאדאר פאן בערנסטארף האָט היינט בעזוכט דעם סטייט דעפארטמענט.

שפעטער האָט סעקרעטערי ברייען פערעפענטליכט א סטייטמענט, אז דער דייטשער אמבאסאדאר האָט אויסגעדריקט זיין טיעפע בעדויערונג אויף דעם, וואָס אמעריקאנער לעבענס זענען פערלוירען גע־נאנגען.

בערלין, מאי, 10.

די דייטשע רעגיערונג האָט געקוי־בעלט צו איהר אמבאסאדאר אין וואשינג־טאָן, ער זאָל עס איבערגעבען צום סטייט דעפארטמענט, אז זי פיהלט די גרעסטע סימפאטיע פאר אמעריקא, וועמענס בירגער זענען אויף אומגעקומען מיט דער „לוזיטאניא". די שולד פאלט אבער אויף ענגלאנד, און ניט אויף דייטשלאנד, און עס איז צו בעדויערען, וואָס די אמערי־קאנער פאסאזשירען האָבען גיבער גע־גלויבט ענגלאנדס פערזיכערונגען, איידער דייטשלאנד ווארנונגען אויסער דעם האָט די „לוזיטאניא" נאָך געפיהרט אויף זיך פיעל קריעגס־מאַטעריאַלען.

דזשורי בעשולדיגט ווילהעלם'ן.

קינזייל, איירלאנד, מאי, 10.

דעם קאָראָנערס דזשורי, וועלכע האָט אונטערזוכט די טויטען־פעלע, פעראור־זאכט פון דער „לוזאטאניא", האָט ארויס געבראכט פאלגענדען ווערדיקט:

„די דזשורי געפינט איין, אז דיע־ער אקט איז געגען אלע אינטערנאציאָנא־לע אָבמאַכען פון ציוויליזירטע פעלקער, און דארום בעשולדיגען מיר די מאנשאפט און אפיצערען פון דער סובמארין, און די דייטשע רעגיערונג, אויף וועמענס בע־פעהל, דאָס איז דורכגעפיהרט געוואָרען, אין האָלסייל מאָרד.

פאר דער דזשורי האָט קאפיטאן טויערנער פון דער „לוזיטאניא" ער־קלערט, אז זיין שיף איז ניט געוועזען בעוואפענט.

ער האָט אויף דערצעהלט, ווי אויפ־אלעם איז צוגעגאנגען, און אז א טאָר־פידאָ האָט געטראפען דער שיף צווישען דעם געשטען און צווייטען קוימען. ער האָט געטהאָן אלעס וואס עס איז מעגלין געוועזען אָבצוהאַלטען די שיף פון זינ־קען, אָבער עס איז געוועזען אונמעגליך אָבצוהאַלטען די וואסער, פון אריינצו־דרינגען אין דער שיף.

לאָנדאָן, מאי, 10.

אינ'ם האוז אף קאמאנס, האָט היינט ווינסטאן ספענסער טשווירטשהיל ערשטער לאָרד פון דער אדמיראליטעט ערקלעהרט, אז קאפיטאן טוירנער האָט ערהאַלטען גע־וויסע אינסטרוקציעס פון דער אדמיראלי־טעט, בנוגע מיט וועלכען וועג צו פאָהרען.

ער האָט ווייטער ערקלעהרט, אז ענג־לאנד קען ניט בעזאָרגען אלע פאָסט און פאסאזשיר שיפען מיט בעגלייטונג פון קריעגס־שיפען.

קיינע דעטאַלען וועגען דעם אונגליקס פאל קענען נאָך דערווייל ניט פערעפענט־ליכט ווערען, ווייל דאן וואָלטען גע־דארפט אויף פערעפענטליכט ווערען ווי אזוי די ענגלישע ברעגעס זענען בעשיצט, אָבער די זאַך וועט געגען אונטערזוכט ווערען, האָט דער פלאָטען מיניסטער פעי ענדיגט.

1,149 זענען אומגעקומען מיט דער שיף

די „קונארד ליין" האָט פערעפענט־ליכט פאלגענדע ליסטע וועגען די געלי־טענע פונ'ם „לוזיטאניא" אל.

1,149	טויטע
115	טויטע אמעריקאנער בירגער
144	געפונענע טויטע קערפער
87	דערקענט: פון זיי
65	פאסאזשירען
22	מאטראזען
767	נעראטעוועט, פון זיי:
465	פאסאזשירען
302	מאטראזען.

וואס עס מיינט אן אמעריקאנער?

פילאדעלפיא, מאי, 10.

פרעזידענט ווילסאָן האָט היינט דאָ אדרעסירט א פערזאמלונג פון נאטוראלי־זירטע בירגער.

פערשטעהט זיך, אז דער הייפט אינ'ם טערעם צו זיין רעדע האָט ארויסגערופען דער „לוזיטאניא" אונגליק, און פרעזי־דענט ווילסאָן האָט אויף דעם געהאָט צו זאָגען, אז די פעראייניגטע שטאאטען וועלען בלייבען פריעדליך און רוהיג און וועט וובען צו איבערצייגען דייטשלאנד, אז זי איז בענאנגען א גרויסען אונרעכט מיט איהר טהאט.

אמעריקא, האָט דער פרעזידענט ער־קלעהרט, דארף געדענקען, אז איהר הארץ איז פערבונדען מיט די הערצער פון דער גאנצער מענשהייט, און אמעריקא מוז דארום דיענען אלס א ביישפיעל פון פריי־עדען, ניט נאָר ווייל מיר ווילען זיך ניט שלאָגען, נאָר ווייל דורך פריעדען בע־קומט מען אן איינפלוס אויף דער וועלט, און ניט דורך מלחמה.

מענשען זענען אָפט צו שטאָלץ, צו וועלען זיך געהן שלאָגען, אדער זיי פיהלען זיך אזוי גערעכט, אז זיי דארפען עס ניט איבערזייגען דורך קלעפ.

אמת'ער אמעריקאנישן מיינען ניט צו בלייבען טריי דעם געבורטס־לאנד, נאָר דאָס אראפטרעטען פאטעדלאנד. דאָס מיינט ניט אז מען דארף אויפהערען צו ליעבען דאָס געבורטס־לאנד, מען קען ליע־בען די אלטע היים, אבער צו דער זעלבער צייט דענקען, אז אמעריקא בעשטעהט ניט פון בעזונדערע לאנדס־גרופען, ווער עס טהוט ניט אזוי — איז ניט קיין אמת'ער אמעריקאנער.

איך ראטה אייך, האָט זיך דער פרעזידענט געווענדעט צו די פערזאמעל־טע, ניט צו דענקען צוערשט וועגען אמע־ריקא, נאָר וועגען דער מענשהייט, און דאן קען מען זי ניט איינטהיילען אין פיינדליי־כע לאגערען.

דייטשען סטראשען די „טראנסילוויניא".

דער זעלבער סטראשונאָק וואס איז ארויסגעשיקט געוואָרען צו דער „לוזיטא־ניא" ווען זי האָט געדאַרפט אָבפאָהרען אזוי ערקלעהרט דער פרעזידענט ער־קלעהרט, דארף געדענקען, אז איהר הארץ איז פערבונדען מיט די הערצער פון דער גאנצער מענשהייט, און אמעריקא מוז דארום דיענען אלס א ביישפיעל פון פריי־עדען, ניט נאָר ווייל מיר ווילען זיך ניט שלאָגען, נאָר ווייל דורך פריעדען בע־קומט מען אן איינפלוס אויף דער וועלט, און ניט דורך מלחמה.

מענשען זענען אָפט צו שטאָלץ, צו וועלען זיך געהן שלאָגען, אדער זיי פיהלען זיך אזוי גערעכט, אז זיי דארפען עס ניט איבערזייגען דורך קלעפ.

אמת'ער אמעריקאנישן מיינען ניט צו בלייבען טריי דעם געבורטס־לאנד, נאָר דאָס אראפטרעטען פאטעדלאנד. דאָס מיינט ניט אז מען דארף אויפהערען צו ליעבען דאָס געבורטס־לאנד, מען קען ליע־בען די אלטע היים, אבער צו דער זעלבער צייט דענקען, אז אמעריקא בעשטעהט ניט פון בעזונדערע לאנדס־גרופען, ווער עס טהוט ניט אזוי — איז ניט קיין אמת'ער אמעריקאנער.

איך ראטה אייך, האָט זיך דער פרעזידענט געווענדעט צו די פערזאמעל־טע, ניט צו דענקען צוערשט וועגען אמע־ריקא, נאָר וועגען דער מענשהייט, און דאן קען מען זי ניט איינטהיילען אין פיינדליי־כע לאגערען.

דייטשען סטראשען די „טראנסילוויניא".

דער זעלבער סטראשונאָק וואס איז ארויסגעשיקט געוואָרען צו דער „לוזיטא־ניא" ווען זי האָט געדאַרפט אָבפאָהרען אזוי ערקלעהרט דער פרעזידענט ער־קלעהרט, דארף געדענקען, אז איהר הארץ איז פערבונדען מיט די הערצער פון דער גאנצער מענשהייט, און אמעריקא מוז דארום דיענען אלס א ביישפיעל פון פריי־עדען, ניט נאָר ווייל מיר ווילען זיך ניט שלאָגען, נאָר ווייל דורך פריעדען בע־קומט מען אן איינפלוס אויף דער וועלט, און ניט דורך מלחמה.

מענשען זענען אָפט צו שטאָלץ, צו וועלען זיך געהן שלאָגען, אדער זיי פיהלען זיך אזוי גערעכט, אז זיי דארפען עס ניט איבערזייגען דורך קלעפ.

אמת'ער אמעריקאנישן מיינען ניט צו בלייבען טריי דעם געבורטס־לאנד, נאָר דאָס אראפטרעטען פאטעדלאנד. דאָס מיינט ניט אז מען דארף אויפהערען צו ליעבען דאָס געבורטס־לאנד, מען קען ליע־בען די אלטע היים, אבער צו דער זעלבער צייט דענקען, אז אמעריקא בעשטעהט ניט פון בעזונדערע לאנדס־גרופען, ווער עס טהוט ניט אזוי — איז ניט קיין אמת'ער אמעריקאנער.

איך ראטה אייך, האָט זיך דער פרעזידענט געווענדעט צו די פערזאמעל־טע, ניט צו דענקען צוערשט וועגען אמע־ריקא, נאָר וועגען דער מענשהייט, און דאן קען מען זי ניט איינטהיילען אין פיינדליי־כע לאגערען.

אמעריקא וועט בלייבען פריעדליך

אזוי ערקלעהרט פרעזידענט ווילסאן אויף א פערזאמלונג אין פילאַדעלפיאַ

האָט זי רגעראַטעוועט אויף א פיאנא

קווינסטאון, מאי, 10.

פ. מ. לסעטער, א סאלדאט פון א סקאטש רעגימענט, וועלכער איז געפאהר־רען מיט זיין מוטער און דער „לוזיטאניא" דערצעהלט, אז זיי האָבען זיך געראטע־וועט א דאנ קרעם, וואס די פיאנא פונ'ם שיף איז געשוואומען איבערגעקעהרט מיט די פיס ארויף.

זיי האָבען זי דאָרט איהר ארויפ־געכאפט, און אזוי אָבגעשוואומען אויף איהר דריי שטונדען צייט, ביז וואנען א פיישער שיף האָט זיי בעמערקט.

נו־יאָרק, מאי, 10.

ליט דער געזונקענער „לוזיטאניא" איז פערלוירען געוואָרען די גאנצע פאָסט, צווישען וועלכע עס זענען אויף געוועזען וויכטיגע קאורט פאפיערען וועגען די פערשיעדענע „טיטאניק" פראצע־סען.

ווי מען גלויבט דאָ, איז די „לוזיטאָ־ניא" געזונקען געוואָרען פון בלויז איין טאָרפידאָ. די צווייטע אויפרייטונג ווערט ערקלעהרט מיט דעו, וואָס איהרע קעס־לען האָבען געפלאַצט.

טאכטער שיסט איהר אייגענעם פאָטער

ווילאיאם פראטיס, 68 יאָהר אלט פון 210 ריטשמאנד סטריט וועסט, איז נעכ־טען צוגענומען געוואָרען מיט א פאָליס אמבולאנס אין סיינט מייקעלס האָספיטאל מיט א רעוואלווער קויל אין זיין מאָגען.

געשאָסען האָט אויף איהם זיין טאָ־טער מרס. ברידזשעס פון 141 סטט פעס־ריק סטריט.

נלייך ווי דער געשאָסענער איז צוגע־נומען געוואָרען אין האָספיטאל, האָט מען וועגען וועגען דעם געלאָזט וויסען דער פאָליציי. א דעטעקטיוו איז ארויסגע־שיקט געוואָרען אונטערצוזוכען די גאנצע אָנגעלעגענהייט און נאָכדעם ווי דער דע־טעקטיוו האָט געבראכט זיין בעריכט, האָט זיך דער קראָון אטאָרני ענטזיגט צו ארעס טירען דעם געשאָסענעם טאָכטער, ווייל ווי דער געשאָסענער אליין האָט צוגעגע־בען, איז דאָס בלויז געווען אן עקסידענט, אין וועלכען קיינער איז ניט געווען שולדיג נאָר דער בייזער שיקזאל.

דער עקסידענט האָט פאסירט אויף פאָלגענדען אופן: ווי דער פאטער און די טאָכטער האָבען עס דערצעהלט.

„מיר האָבען געגאָהט א רעוואלווער, האָט מרס. ברידזשערס דערצעהלט. איך האָב איהם אימער געהאלטען אונטער'ן בעט. לעצטענס אבער האָב איך מורא בע־קומען פאר דעם און האָב געזוכט א „אנדער־פלאיז פאר'ן רעוואָלווער, און האָב בע־שלאָסען דאָס אוועקצוטראגען צו מיין פאטער. איך האָב אזוי געטהאָן, און ווען איך בין אהין געקומען, האָט מיר מיין שוועסטער געזאָגט, אז דער פאָטער איז אין יארד. איך בין ארויס אהין און ווי־ענדיג איהם דעם רעוואָלווער, האָט עס־ווען א קלאפ געטהאָן און איידער איך האָב צייט געהאט זיך ארומצוקוקען, האָט זיך דער פאטער אכאפ געטהאָן פאר'ן בויך און האָט א געשריי געטהאָן: „מערי איך בין געשאָסען". איך בין ארויסגע־לאָפען נאָכ'ן אמבולאנס".

דער פאטער האָט בעשטעטיגט אלעס וואָס די טאָכטער האָט דערצעהלט, און דערפאר איז זי ניט ארעסטירט געוואָרען.

פאר הארצווייטאָג אבער, איז זי אזוי צובראכען און קראנק, אז די דאָקטוירים האָבען מורא פאר איהר צושטאנד.

ווי די דאָקטוירים, וועלכע אטענ־דען דעם געשאָסענעם אין האָספיטאל ער־קלעהרען, וועט ער אין גיכען געזונד ווע־רען, ווייל די קויל האָט ניט איבערגעריסען דער מאָגען, נור זי איז דארטען געבליבען

140 טויזענד רוסען זענען פערנומען געוואָרען אין גאליציען

אזוי ערקלעהרט פרעזידענט ווילסאן אויף א פערזאמלונג אין פילאַדעלפיאַ

„לוזיטאניא" קרבנות

קווינסטאון, איירלאנד, מאי, 10.

140 קרבנות פון דער „לוזיטאניא" צווישען זיי 76 קערפער, וועלכע זענען דערקענט געוואָרען, זענען היינט בעגראַ־בען געוואָרען אויף דער הינער סעמעטערי די איבערגיג פון די בעגראבענע האָבען ניט געקענט דערקענט ווערען, ווייל זיי זענען געוועזען צוריסען און פערשוואלען, און קיין אנדערע סמנים האָבען זיי ניט גע־האט, ווייל פיעלע פון זיי זענען געווע־זען אהן קלייידער.

נאָכן קווינסטאון איז יעצט איינגע־וויקעלט אין טרייסיי. אלע ארונות פון די קרבנות זענען בעפעצט געוועזען מיט פלאַ־גען און בלומען, ביינגעשטייערט פון דער היגער בעפעלקערונג. די לויה איז אויף בעגלייט געוואָרען פון מיליטער, און פאר־שטעהער פון דער קונארד לין, קריעגס און נייוועל אפיסערס.

נאָכמיטאָג ווען די לויה איז פארגע־קומען, זענען אלע סטאָרס געטלאָסען גע־וואָרען, און יעדער איינער האָט געטראגען א טרויער צייכען.

די מערהרסטע בעגראבענע זענען גע־וועזען פון דער מאנשאפט און פאסאזשי־רען פון צווייטען און דריטען קלאס.

דאָס טראגישסטע בילד פו דער נאָכ־צער לויה, וועלכעס האָט ארויפגעוואָר־פען א גרויסען טרויער אויפ'ן עולם, איז געוועזען דאָס, וואָס פאראויס זענען גע־טראגען געוואָרען אין קליינע שוואַרצע קעסטלאָך, די דערטרונענע קינדער.

סאלונס אין לוזיערפול געשלאָסען.

לוזיערפול, מאי, 10.

צוליעב דעם, וואָס מען ריכט זיך דאָ אויף רייאָט אויף דייטשען, צוליעב דאָס זינקען פון דער „לוזיטאניא", זע־נען לויט א פעראָרדנונג, אלע סאלונס געשלאָסען געוואָרען.

דייטשער אמבאסאדאר בעדויערט.

וואשינגטאָן, מאי, 10.

דער דייטשער אמבאסאדאר פאן בערנסטארף האָט היינט בעזוכט דעם סטייט דעפארטמענט.

שפעטער האָט סעקרעטערי ברייען פערעפענטליכט א סטייטמענט, אז דער דייטשער אמבאסאדאר האָט אויסגעדריקט זיין טיעפע בעדויערונג אויף דעם, וואָס אמעריקאנער לעבענס זענען פערלוירען גע־נאנגען.

בערלין, מאי, 10.

די דייטשע רעגיערונג האָט געקוי־בעלט צו איהר אמבאסאדאר אין וואשינג־טאָן, ער זאָל עס איבערגעבען צום סטייט דעפארטמענט, אז זי פיהלט די גרעסטע סימפאטיע פאר אמעריקא, וועמענס בירגער זענען אויף אומגעקומען מיט דער „לוזיטאניא". די שולד פאלט אבער אויף ענגלאנד, און ניט אויף דייטשלאנד, און עס איז צו בעדויערען, וואָס די אמערי־קאנער פאסאזשירען האָבען גיבער גע־גלויבט ענגלאנדס פערזיכערונגען, איידער דייטשלאנד ווארנונגען אויסער דעם האָט די „לוזיטאניא" נאָך געפיהרט אויף זיך פיעל קריעגס־מאַטעריאַלען.

דזשורי בעשולדיגט ווילהעלם'ן.

קינזייל, איירלאנד, מאי, 10.

דעם קאָראָנערס דזשורי, וועלכע האָט אונטערזוכט די טויטען־פעלע, פעראור־זאכט פון דער „לוזאטאניא", האָט ארויס געבראכט פאלגענדען ווערדיקט:

„די דזשורי געפינט איין, אז דיע־ער אקט איז געגען אלע אינטערנאציאָנא־לע אָבמאַכען פון ציוויליזירטע פעלקער, און דארום בעשולדיגען מיר די מאנשאפט און אפיצערען פון דער סובמארין, און די דייטשע רעגיערונג, אויף וועמענס בע־פעהל, דאָס איז דורכגעפיהרט געוואָרען, אין האָלסייל מאָרד.

פאר דער דזשורי האָט קאפיטאן טויערנער פון דער „לוזיטאניא" ער־קלעהרט, אז זיין שיף איז ניט געוועזען בעוואפענט.

ער האָט אויף דערצעהלט, ווי אויפ־אלעם איז צוגעגאנגען, און אז א טאָר־פידאָ האָט געטראפען דער שיף צווישען דעם געשטען און צווייטען קוימען. ער האָט געטהאָן אלעס וואס עס איז מעגלין געוועזען אָבצוהאַלטען די שיף פון זינ־קען, אָבער עס איז געוועזען אונמעגליך אָבצוהאַלטען די וואסער, פון אריינצו־דרינגען אין דער שיף.

לאָנדאָן, מאי, 10.

אינ'ם האוז אף קאמאנס, האָט היינט ווינסטאן ספענסער טשווירטשהיל ערשטער לאָרד פון דער אדמיראליטעט ערקלעהרט, אז קאפיטאן טוירנער האָט ערהאַלטען גע־וויסע אינסטרוקציעס פון דער אדמיראלי־טעט, בנוגע מיט וועלכען וועג צו פאָהרען.

ער האָט ווייטער ערקלעהרט, אז ענג־לאנד קען ניט בעזאָרגען אלע פאָסט און פאסאזשיר שיפען מיט בעגלייטונג פון קריעגס־שיפען.

קיינע דעטאַלען וועגען דעם אונגליקס פאל קענען נאָך דערווייל ניט פערעפענט־ליכט ווערען, ווייל דאן וואָלטען גע־דארפט אויף פערעפענטליכט ווערען ווי אזוי די ענגלישע ברעגעס זענען בעשיצט, אָבער די זאַך וועט געגען אונטערזוכט ווערען, האָט דער פלאָטען מיניסטער פעי ענדיגט.

1,149 זענען אומגעקומען מיט דער שיף

די „קונארד ליין" האָט פערעפענט־ליכט פאלגענדע ליסטע וועגען די געלי־טענע פונ'ם „לוזיטאניא" אל.

1,149	טויטע
115	טויטע אמעריקאנער בירגער
144	געפונענע טויטע קערפער
87	דערקענט: פון זיי
65	פאסאזשירען
22	מאטראזען
767	נעראטעוועט, פון זיי:
465	פאסאזשירען
302	מאטראזען.

וואס עס מיינט אן אמעריקאנער?

פילאדעלפיא, מאי, 10.

פרעזידענט ווילסאָן האָט היינט דאָ אדרעסירט א פערזאמלונג פון נאטוראלי־זירטע בירגער.

פערשטעהט זיך, אז דער הייפט אינ'ם טערעם צו זיין רעדע האָט ארויסגערופען דער „לוזיטאניא" אונגליק, און פרעזי־דענט ווילסאָן האָט אויף דעם געהאָט צו זאָגען, אז די פעראייניגטע שטאאטען וועלען בלייבען פריעדליך און רוהיג און וועט וובען צו איבערצייגען דייטשלאנד, אז זי איז בענאנגען א גרויסען אונרעכט מיט איהר טהאט.

אהן גליק

אז אריינגעטלאפן שפאנענדער ראמאן פון אידישן לעבן אין ענגלאנד און אמעריקא.

ספעציעל געשריבען פאר'ן „אידישען זשורנאל".

פון בר צבי.

נאכדרוק פערבאטען.

די העלדען פון דעם ראמאן און א קיצור פון זייער געשיכטע.

דניאל קרעמער און זיין פרוי רבקה, מיט אכט קליינע קינדער: — אן ארימע פאמיליע פון לאנדאן ענגלאנד, וועמען זייער קינדס חתן, האט געקויפט א מאכאק־ביזנעס פון וועלכער זיי מיישן א שעהנעס לעבען.

ליזא: — זייער מאכטער, פערהייראט צו דזשאזעף הערמאן.

דזשאזעף הערמאן: — ליזאס מאן, א רייכער סטארקיפער, וועלכער האט אמאל געהאט א געליעבטע מיידעל, אין רוסלאנד, און זי איז פערשיקט געווארען אין סיביר אויף צעהן יאהר, נאכדעם האט ער מיט איהר התונה געהאט, זייענדיג פערהייראט צו ליזאן און באלד זיך ווידער גע'נט מיט איהר.

מאזעס קייזערמאן: — דניאל קרעמערס א קרוב, א סטודענט אין לאנדאנער קאלערזש פאר מעדיצין, געווען פערליעבט אין ליזאן, אבער ענטזאגט פון איהר, ער האט דאן געהייראט מיט ניטעלען.

ניטעלע: — הערמאנס געוועזענע געליעבטע פון סיביר, וועלכע האט שפעטער אויך התונה געהאט מיט הערמאנען ניט וויסענדיג פון זיין ערשטער פרוי, און נאכדעם ווי זי האט זיך מיט איהם געגעבן מיט מאזעסע

(90־טע פארטזעצונג)

אין דער בייט וואס זיי ביידע האבען געערבט, האט עס אנגעקלונגען אין טעלעפאן און הערמאן האט זיך דערוואוסט, אז דאס רופט מען איהם פון סטאר, מען דארף איהם דארטען נויטיג האבען.

ענטשלדיגענדיג זיך פאר מאזעסען האט ער זיך אויף שנעל אנגעטהאן זיין חוט און מאנטעל, איבערלאזענדיג זיין קאזין אין דער געזעלשאפט פון ליזאן, וועלכע איז ביים ענדע פון זייער געשפרעך ארויס פון בעד רום.

„וואס מאכסטו, ליזא?" האט מאזעס זיי געפרעגט נאך הערמאנס אוועקגעגאנגען.

„יעצט בין איך שוין אלרייט, האט זי איהם געגעבערט, עס איז מיר אבער מיט אייניגע וואכען צוריק געווען אזוי ביטער און פינסטער, דאס אלץ בין שיער פון דער וועלט ניט אוועק."

„וואס מיינסטו דערמיט," האט ער געפרעגט פערוואונדערט.

ליזא האט איהם דאן דערצעהלט וועגען אלעס וואס האט לעצטענס פאסירט צווישען איהר און הערמאנען, ווי ער האט זיך געהאט גענומען צום טרינקען און ווי עס איז דערגאנגען אזוי ווייט דאס זי האט זיך געוואלט נעהמען דאס לעבען.

מאזעס איז געווען שטארק איבערראשט און ער האט איהר אויסגערעדט וואס זי האט דערצו דערלאזען, ווארום זי האט זיך געצייגט ברוגז אויף איהם און שער ניט רואיגירט איהר איינגעגעס לעבען.

„יעצט איז אלעס פאראיבער, האט זי צו איהם געזאגט און עס איז מעהר קיין געפאהר ניטא."

ווען מאזעס איז שפעטער געקומען צו זיך אהיים, האט ער ווידער אויסגערעדט ניטעלען פאר איהר אמאהליגער לייכטזיניגקייט.

„דו האסט דארטען אנגעמאכט אזא התונה, האט ער צו איהר געזאגט, אז דו קענסט זיך גאר ניט פארשטעלען, עס האט געהאלטען דערביי, אז ליזא האט זיך געוואלט נעהמען דאס לעבען."

„נו, און יעצט איז שוין אלעס וויידער גוט?" האט ניטעלע געפרעגט.

„אה, יעס! זיי זיינען ווידער שלום און די גאנצע געפאהר איז פאראיבער."

מאזעסעס לעצטער ענטפער האט דערשאנגט ניטעלען א שטאך אין הארצען.

זי האט אליין ניט געוואוסט וואס דארום, זי האט ניט געוואלט מעהר דענקען וועגען הערמאנען, אבער אזוי שנעל, ווי זי האט דערהערט, אז יענער לעבט גליקלאך האט עס פערגיפטעט איהר גאנצע בלוט.

אין דער טיעפעניש פון איהר הארצען האט ניטעלע נאך געליעבט הערמאנען; זי האט נאך איהם געבענקט און זי האט ניט פערגונען לזאן איהר גליק. זי האט איהר מאזעסען רעספעקטירט און זאגאר געליעבט, דאס איז אבער געווען צוליעב זיין ערעלער בעשעפטיגונג. ווען ער זאל למשל ווערען אויס דאקטער, וואלט ער ביי איהר זיכער אום גאנצען הף פערלאָרען.

צו הערמאנען האט זי נאך געהאט ערגעץ אין הארצען א טיעפע ליעבע, זי האט געפיהלט, אז ער בעלאנגט צו איהר און דאס וואס ער האט פערקניפט זיין לעבען מיט א צווייטער, איז עפעס ניט ריכטיג, עס האט ניט געדארפט אזוי געווען זיין.

זי האט זיך אליין ניט געקענט אבגעטען רעכענונג, וואס זי וויל, זי פלעגט אבער אויפגעגעיטערט ווערען ווען זי פלעגט זיך דערמאהנען, אז הערמאן איז גליקלאך, אז ער לעבט גוט מיט זיין פרוי.

פאר דער צייט וואס זי האט פון איהם ניט געהערט, האט זי זיך כמעט ווי פערגעסען. זי איז געווען צופריערען וואס זי הערט ניט פון איהם ניט גוטס, ניט שלעכטס, יעצט אבער ווען מאזעס האט איהר דערצעהלט, אז אלעס איז דארטען גלענצענד גוט, האט עס זי ארויסגעוואר־פען אין א הייסען און קאלטען פיבער.

זי איז אריין צו זיך אין צימער און זי איז דארטען פערבליבען פאר א גאנצער שטונדע, זי האט זיך געווייגט אין א קינד־טשעהר און געפלאכטען פערשיעדענע פינסטערע געדאנקען.

זי האט געוואוסט, אז דאס קען זיך ענדיגען מיט אן אונגליק פאר איהר אליין; זי האט געוואוסט דאס אזוי שנעל ווי מאזעס וועט זיך דערוויסען, אז זי האט עטוואס געטהאן צו צושטערען הערמאנס פאמיליען־לעבען וועט זיך אבטהאן חושך. אבער דער געדאנק צו טהאן עס האט זי געצויגען ווי א מאגנעט.

ענדליך האט זי בעשלאסען צו אויסגעבען איהרע אלע פלענער און מעהר ניט צו טראכטען וועגען דעם און אום צו בערוהיגן זיך, האט זי בעשלאסען צו געהן אין טהעאטער.

יענעם אבענד האט אין לאנדאן גדארפט שפיעלען א אידישע טרופע שוין־שפיעלער וועלכע איז ספעציעל געקומען פון אמעריקא, און אזוי ווי עס איז געווען שוין ניט ווייט פון אבענד, האט זי זיך גנומען פארטיג מאכען צו געהן זעהען די אידישע דראמא.

זי האט זיך פערקעמהט און איבערגטהאן איהרע קליידער און בעת מעשה האט זי געטריבען פון קאפ איהרע אלע מחשבות וועגען די די פינסטערע פלעגער וואס האבען זי אזוי געמאטערט. זי האט שוין געווארט מיט דער גרעסטער אונגעדולד די צייט ווען זי וועט זיצען אין טהעאטער, קוקען אויף דער ביהנע און פערגעסען איהרע שלעכטע געדאנקען.

אין טהעאטער איז זי נאכהער, געווען פון די ערשטע. זי האט זיך אוועקגעזעצט אויף א שעהנעס סיט און זי האט בעטראכט דעם אריינקומענדען עולם.

ווען דער טהעאטער איז שוין באלד געווען געפאקט, האט זי פלוצלונג דערזעהען א זאך וואס האט פערפיהלט איהר גאנצע בלוט. אין איינעם פון די באקסעס איז אריינגעקומען א רייך־געקליידעטע פאאר פאלק וועלכע האט געצויגען אלע־מענס אויפמערקזאמקייט. דאס זיינען גע־ווען אונזערע בעקאנטע צוויי העלדען הערמאן און לזאן.

אונטער דער שיינענדער ליכט פון עלעקטריק האבען זייערע שעהנע געזיכ־טער געשיינט ווי זיעבען זונען. הערמאן איז גענאנגען געקליידעט אין א שעהנעם שווארצען סוט מיט א צילינדער הוט, וועה רענד ליזא האט געטראגען א זיידענע אפעראַ־דרעס מיט א וואונדערבאר שעהנעם צוגעפוצטען קאפ.

נאך קיינמאהל האט זיי ניטעלע ניט געזעהען אין אזא פראכטפאלען צושטאנד זיי זיינען ביידע וואונדערבאר שעהן און אלע פערזאמלטע האבען אויף זיי געקוקט מיט דער גרעסטער נייגעריגקייט.

ניטעלע איז געזעסען ווי א פאראלי־זירטע. זי האט זיך ניט געקענט ריהרען פון פלאץ און האט אויך ניט געקענט אבריי־סען איהרע אויגען פון זיי. די פערשטע־לונג האט זי שוין מעהר ניט געקענט זעהן. דער ערשטער אקט איז שוין געווען געענ־דיגט און ניטעלע האט נאך אלץ געקוקט אין יענעם ווינקעל וואו די פאאראל איז געזעסען.

וואס אין איהר הארצען איז דאן פארגעקומען, איז שווער צו פערשטעלען זיך, א גאנצער ים גיפט און פערדרוס האט דארטען געזאדען און געקאכט, גע־שטורעמט און געבושעוועט אהן אן אויס־הער.

דאס האט זי דאך געדארפט זיצען אין יענער באקס מיט איהם!

יעצט איז איהר קלאהר געווארען א זעהר וויכטיגע זאך. זי האט זיך דער־וואוסט, אז זי האט איהר מאן קיינמאהל ניט געליעבט און ניט געקענט ליעבען, איהר הארץ האט בעלאנגט בעלאנגט נאך צו יענעם פערפלוכטען באנדיט, צו דעם וואונדערבאר־שעהנעם און פערהאס־טען הערמאן.

זי האט אויך פערשטאנען דעם סוד וואס הערמאן האט זי פערשטויסען. לי־זא איז געווען א זעלטענע שעהנהייט, אין אזא גרויסער פערואמלונג פון מענשען האט מען עס ערשט גוט געקאנט ארויס־זעהען. זי איז געווען די שעהנסטע פרוי אין טהעאטער און האט גאנצע טהעאטער האט טאקי געקוקט אויף איהר.

(פארטזיצונג פאלגט)

טענדערס פאר דרעדזשינג

פערזיעגעלטע טענדערס אדרעסירט צום אונטערצייכענטען, און ענדאָרסד „טענדער פאר דרעדזשינג, טאראנטא, אנט." וועט ערהאלטען ווערען ביז 4 אוהר נאכמיטאג מאי דעם 20־טען, 1915, פאר'ן דרעדזשינג וואס פארערט זיך אין טאראנטא, איסטערען נעפ.

טענדערס וועלען ניט גענומען ווערען אין אנבעטראכט סיידען זיי זיינען גע־מאכט אויף די פערזארגטע פארמס, און אונטערשריבען מיט די אמת'ע חתימור פון די וואס שיקען דעם טענדער.

ביידע צוזאמען, אי א ספעסיפיקיי־שאן און אויך א פארם פון טענדער קען מען בעקומען ווען מען ווענדעט זיך צום סעקרעטערי, דעפארטמענט אף פאבליק וואירקעס, אטטאווא.

טענדערס מוזען אויף איינשליסען דאס פיהרען פון פלענס צו און פון דער ארבייט.

די דרעדזשעס און אנדער פלענס וועל־כען מען דענקט צו נוצען צו דיזער אר־בייט מוזען האבען געווען ריכטיג דער־זשיסטרירט אין קענדע, וועהרענד מע־פיילט דיזען טענדער ביים דעפארטמענט אדער מוז האבען געווען געמאכט אין קע־נדע נאכדעם ווי דיזער טענדער איז גע־פיילט.

קאנטראקטארס מוזען זיין פערטיג צו אנפאנגען ארבייטען אין צייט פון דריי־טיג טעג נאך דאטום וואס מען האט זיי מודיע געווען אז זייער טענדער איז אק־צעפטירט.

אן אקצעפטירטער טשעק אויף א טשאר־מיט יעדען טענדער מוז זיין בייליגענד טערד באנק, צאהלבאר צום אָרדער פון דעם האנאָרייבעל דעם מיניסטער פון פאבליק וואירקס פאר פינף פראצענט פון דעם קאנטראקט פרייז, קיין טשעק אבער טאר ניט זיין פאר ווענינער ווי 15 הונ־דערט דאלאר, וועלכער טשעק וועט קאנ־פיסקירט ווערען אויב די פערזאן וואס שיקט אריין דעם טענדער ענטזאגט זיך צו שליסען א קאנטראקט וואו מען וועט עס פערלאנגען, אדער די זעלבע פערזאן וועט ניט האנדלען לויט קאנטראקט.

אויב דער טענדער וועט ניט אקצעפ־טירט ווערען וועט דער טשעק צוריקגע־קעהרט ווערען.

דער דעפארטמענט איז ניט געצוואונ־גען אנצונעהמען דעם ניעדריגסטען אדער וועלכען עס איז טענדער.

ביי אررדער

ר. סי. דעראשער סעקרעטערי

דעפארטמענט אף פאבליק וואָרקס

אטטאווא, מאי 3, 1915

צייטונגען וועלען ניט קריגען בע־צאהלט פאר דיזען ארווערטייזמענט אויב זיי שטעלען איהם אריין אהן דער פאלמאכט פון דעם דעפארטמענט.

79498

2460—5—10

גרעזוועל רופס צו פעררייכטען

ווי אויך נייע, נעהם איך אן פאר גאנץ קליינע פרייזען, און גארענטיר צופריע־דענהייט פאר קעש אדער לייכטע אבצאה־לונגען. איך נעהם אויך אן אלערליי פלאמבינג און בלעכעריי.

מ. סילווערמאן 71 עליזאבעט סטריט טעלעפאן עדעלייד 3978.

2479—11—5)

א הערצליכטן דאנק

מיינע ליעבע שוועסטער פון דער עזרת נשים סאסייטי פאר זייער פרי־זענט, א שעצבארען א פראכטפאלען מעדאל, וועלכע זיי האבען מיר געשענקט מאי דעם 10־טען.

אייער פרעזענט, ליעבע שוועסטער, איז מיר ליעב און טהייער, ווייל איהר האט דערמיט געמיינט אויסצודריקען אייער דאנקבארקייט פאר מיין טיכטיגען אנטהייל איז אונזער גאָבעלער און הייליי־גער געמיינשאפטליכער ארבייט.

מיט אכטונג,

מרס. מיללער.

2441—5—25

אפארטמענט סוויטס

אין 502 פארלאמענט סטריט 4 רומס און באטה און 5 רומס און באטה, עלעק־טריק און גאז רענטשעס דזשעניטאר פאיר וויסעס, דעקאָרייטעט נאך דעם לעצטען סטייל. $20 און 25. א מאָנאט.

פארטיקולערס ביי טעלעפאן, קאלעדזש 1076.

2319—5—30)

Real Estate

ריעל עסטייט

צו פארענטען 3 שעהנע רומס מיט אלע קאָנוויניענס 8 דאלאר א מאָנאט 217 קעסטי סטריט.

(2494—11—5.

צו פערענטען אין 208 ראבערט סט. א פלעט פון 4 רומס אלע קאָנוויניענס, ביליג רענט. פרעגען 208 ראבערט סט.

(2495—5—13

צו פארענטען א פלעט אין 108 עלם סטריט, 4 רומס און א באטה רום. ביליג רענט. פרעגען טעלעפאן קאלעדזש 6820. אלע בעסטע קאָנוויניענס.

(2496—17—5

צו פערענטען איין סטאר מיט 7 רומס מיט אלע קאָנוויניענס אין 54 קעהרהאלל סטריט. נאָכפרעגען אין 167 מיקאל סט.

(2484—13—5.

צו פערענטען א סאָליד בריק הויז 8 רומס אלע קאָנוויניענס, עלעקטריק ליכט, דאבעל ווארענדעס. נאָכפרעגען 129 טשעסטנאט סטריט.

(2488—5—17

אפארטמענטס צו פעררענטען צו 5 און 6 רומס אין עגנעס סטריט. נאכפרע־גען י. ראהער 135 סעקוואל סטריט טעלעפאן מיין 7048.

(2483—5—17.

צו פעררענטען א שעהנעס פלעט, 3 רומס, אלע קאָנוויניענס. נאכפרעגען 28 סאנט ענדרוי סטריט ארום קענזינגטאן.

2476—5—15

צו פעררענטען 3 גרויסע רומס מיט אלע קאָנוויניענס 8 דאלאר. 99 אגוסטא עוו.

5—11

צו פעררענטען א פלעט פון 3 רומס סעפרעט נעז, ביליג רענט, נאכפרעגען 184 מעגינג עוועניו.

2470—5—11

א הויז פון 8 רומס צו פעררענטען אויף פאלמערסטאן עוועניו, נעבען קאל־לעדזש, אלע מאָדערנע קאָנוויניענס, ניי דעקאָרייטעט, ביליג רענט. נאכפרעגען 81 פאלמערסטאן עוועניו.

2447—5—14

אין פאלמערסטאן עוועניו 16 דאלאר א פלעט פון 4 רומס מיט א באד רום עלעקטריק פיקסטשורס און טעלעפאן. סטיעם היעט. אויף א פלעט פון 2 רומס מיט די זעלבע קאָנוויניענס 10 דאלאר. פרעגען טעלעפאן קאלעדזש 2814

2429—5—11

צדקה כלליה.

אן עלעקשאן מיטינג פון די צדקה כלליה וועט שטאטפינדען זונטאג מאי דעם 16 אום 10.30 מארגענס פונקט.

דער פינאנציעלער באריכט וועט אויך געלעזען ווערען אויף דיזען מיטינג, ווייל עס איז ניט פאראן גענוג געלד צו פערעפענטליכען איהם. מיר בעטען אלע אונזערע פריינד און אינטערעסירטע צו קומען צו דיזען מיטינג און דאס אויך דערצעהלען זייערע פריינד וועלכע האבען דיזען אדווערטייזמענט ניט געלעזען.

א. ג. סעקרעטער.

מר. און מרס. פרידמאן.

די קאמיטע פון דער פאלקס קיך דאנקט הערצליך פאר די $6.50 וועלכע עס איז קאלעקטעט געווארען אויף זייער התונה דורך דעווערענד קאפלאן און מר. עליק גאלדבערג 54 דזשיראַרד סטריט.

די פאלקס קיך.

א בריעף

צו ל. ערענבערג פון עלם סטריט געפינט זיך אין „אידישען זשורנאל".

Situations Vacant

פערלאנגט א גוטע קעכין פאר א רעסטאראנט אויף א ווייטער. פרעגען 50 ווילאם סטריט.

(2493—13—5.

פערלאנגט א שוסטער, עקספרוענס אין 23 ארטהור סטריט.

2440—13—5)

פערלאנגט

א אינטעליגענטע אידישע פרוי, אדער פריילין, וועלכע זאל קענען פערוואלטען א אידישע אינסטיטוציאן, ווי דער היגער בית יתומים, מוז זיין געלעהרענט אין דער ענגלישער שפארך צו קענען פיהרען די ביכער פון דער אינסטיטוציאן.

די וועלכע איז געהיג דאס צו טהון זאל זיך בעלדען צו מרס. יאנישעווסקי, 235 בעווערלי סטריט.

(2482—15—5))

פערלאנגט א מיידעל אדער ווייבעל פאר ליכטע הויז ארבייט. גוטע ווייזדשעס 620 קווין וועסט אין דריי גודס סטאר.

(2473—11—5)

א רומענישע קריסטליכע פרוי זוכט ארבייט, וואשען און סקראבען, ביים טאג. נאכפרעגען דארצא 57 טעראלי סטריט.

(12—5.

די שעהנסטע און בעסטע דרעסעס געמאכט צו ביליגע פרייזען. עקסטרא רע־רוצירטע פרייזען צוליעב דער שלעכטער צייט.

מרס. ווין, 181 אגוסטא עוועניו.

פערלארען אן אריטהמעטיק בוך מיט פייפערס צווישען באלדווין און מעקאל סטריט. נאכפרעגען 20½ באלדווין סט.

(2489.

וואס איז דער אונטערשיעד?

צוויי ביזנעסליים אין דער זעלבער ליין

איינער ווערט פון טאג צו טאג רייכער און דער צווייטער — שטעהט אויף אן ארט און מוטשעט זיך.

דער ערשטער אד־ווערטייזט, און דער צווייטער ניט

דער ערשטער ווערט ניט מיעד דערציילענדיג יעדען אז ער האט עפעס צו פערקויפען, און דער צווייטער האלט עס בסוד, און שפארט א פאר סענט, און האט ניט קיין קונים און ניט קיין געלד...

קלוגע סוחרים האל־טען אין איין אדווער־טייזען, זיי ווערען גאר ניט מיעד

ווער עס ווייס דעם סוד און אדווערטייזט, מוז סוף כל סוף זיין ביזנעס ארויפארבייטען.

קימט אין אפיס

פון

„אידישען זשורנאל"

און אדווערטייזט:

אז איהר האט סחורה צו פער־קויפען,

אז איהר פאבריצירט א גע־וויסען ארטיקעל

אז איהר קויפט געוויסע סחורה

אז איהר דארפט ארבייטער

אז איהר זוכט ארבייט

אז איהר ווילט אייערע רומס פערענטען

אז איהר זוכט רומס

קורץ פעהיגע סוחרים אדווערטייזען און האבען הצלחה

קאנטאר וולאדאווסקי האט געטראפן אין 62 בראנזוויק ריעניו דער טעלעפאן נומער איז דער זעלבער וואס עס איז געווען.

דער גרעסטער אנטיסעלמיש מוהל און דער מאדערנעסטער מסדר קדושין אין מאראנטאן

און

קאנטאר וולאדאווסקי

רופט מיך און איבערצייגט אייך.

קאנטרי לייט קענען מיך אויך אנגאושי־רען פאר שמחות. מיין וואהנונג איז 62 בראנזוויק עווניו, און מיין טאן נומער איז 1076 קאלעדזש.

פיר ארעמע אומזונסט.

רשווערטנד קאפלאן

שוין פאלקאס געזונד!

איז בעוואוסט צו זיין דער שנעלסטער און זיכערסטער מוהל אין טאראנטא. איהר דארפט נור געדענקען די אדרעסע און טע־לעפאן נומער און איהם לאדען צו אייערע שמחה'ס דאן זייט איהר זיכער צו זיין צופריעדען.

זיין אדרעסע 166 דזשאהן סטריט. טעלעפאן אדלייד 1545. מוהל ומסדר קדושין.

מעריידזש לייסענס פריי צו אלע חתן כלה

ווילט איהר א גופען מוהל וועלכער איז 22 יאהר אין פראקטיס, דאן שיקט נאך

חזן מאנאוויטש

פון מיקשל פארים שוחל זעס מיקשל פון מעלעפאן

קאלעדזש 2033

— פריעס אומזונסט —

א פצנב פון די נארמס נעשטס פאנב געוועצע.

בעת עלטערער פון דער פאמיליע, אדרעס אנ מאנ איבער 22 יאהר אלט, וועט קענען בשקיעס א מערסעל מבמחיילונג פון דאמיניאן לאנד פון מאניטאבא, מאסקאטשעוואן, אדער אלבערטא.

דער פארשלאג דארף געמאכט ווערען אין דאמיניאן לענד איירזשענסי אדער מאב שייה נשענטסי פון דיסטריקט. אז אפליקיישאן קען גע־מאכט ווערען אין אמרס פון לאקאל איירזשענסי פון דאמיניאן לאנד. (ניט מאב מענטס) אויף געוויסע מאנדיציאנען.

פליכטען — 6 מאנאטען אויף בעארבייטען די לאנד אין! יעדע דרדי יאהר. א חויז באזיצער, ען וואהנען 6 מייל וויט פון זיין פלאץ אויף א פארם, און ניט וועניגער ווי 80 אייקר לאנד אויף א זוויסט מאנדיציאנען. א אין גרשוועניגע אין ערען מאל איירבע ווען בער וואהנונג אין אנדערע אין פלאץ.

אין געוויסע דיסטריקטען א אפטסטיר ווערט כער אין אין גוטע אוסשטענדען קען ערינען א מערסעל האמסטער. אדרס זיין פלאץ ביי בעס פריז פון 3 דאלאר א אייקר.

פליכטען — 6 מאנאטען וואהנען אויף פלאץ און יעדע זעקס יאהר ווען די האמסטער בעטה אריינען קראפט (שוין אריינגעגעבענדיג די פייס פון דער עגמרי) 50 אייקר עקסטרא פיר בעארבייט פיר איינס פיר קולטיווירען אין אבגעגעבן אין קיים אויב אויסגעפיגען דאס דער פלאץ אין א דאמדיגער אדער א שטיינענדיגער גאנצרעס וויי יעפארטער צו האמסטער אינסטעקטאר.

א פארסער וועלכער האט בעארבייט זיין פארם און האט פון איהר קיין רעזולטאטען קאן נעהמען לאנד אין דיסטריקטס אז הויל פיר דאלאר אז אייקר.

פליכטען — כזו זייטען 6 מאנאטען אויף יעדע 3 אהר בעארבייטען 60 אייקר און אויפבילדען א אויז אין דערהיים פון $300.

ה. ה. קאפ

דעפיוטי מיניסטער פון אינגעריאר.

ג. ב. ניט אויטהאריזירט פובליקאציע פון דעם אדווערטייזמענט ווערט ניט בעצאהלט ווערען.

פאר וואס אלע טאראנטאר אידען דארפען געבען זייער דרוק אַרבייט אין אידישען זשורנאל?

1. ווייל מיר האבען אלע מעגליכקייטען אייך צופריעדענ־צושטעלען.
2. ווייל די פרייזען זיינען ביליגער ווי אין אירגענד וועלכען אַנדער פלאטץ.
3. ווייל מיר קענען מאכען א גוטען דזשאב.
4. ווייל מיר זיינען שרייבער, ניט קיין פארטאטשעס, מיר לאָזען ניט אַרוים קיין דזשאב וועלכער זאָל אויסזעהן ווי טערקיש.
5. ווייל אויב איהר זייט אונזער קאַסטימער רעכענען מיר אַייך ביליגער פאר אדווערטייזמענטס.
6. ווייל אונזער פרינטינג איז א מאדערנע. די מאשינערי איז דאָס לעצטע וואָרט אין דיעזען ליין.
7. ווייל דער זשורנאל איז אַ אידישע וויכטיגע אינסטיטוציאָן אין טאָראָנטאָ און עס איז אין אייערע אינטערעסען אַז דער זשורנאל זאָל עקזיסטירען און זיך ענטוויקלען.
8. ווייל עס איז אין אייערע אינטערעסען צו האנדלען מיט אַ צייטונג.
9. ווייל מיר לאָדען אייך הערצליך אַיין מיט אונז צו האנדלען מיר וועלען טהאָן אונזער בעסטעס אייך צופריעדענ־צושטעלען.

אונזער אדרעסס:

67 עליזאבעט סטריט 67

מעלעפאָן מיין 4582

צו א"ע מיינע האסטעלערס

איך האב געמופט פון 168 ווילאם סט. צו 129 טשעסטנאט סטריט און איך האב אריינגעקראָגען איין גרויסען סטאק פון וואל־פייפער און פיינט און די נייע סטיילישע פייפערס וואס איך גיי פערקויפען פון 3 סענט א ראָל און העבער.

פארגעסט ניט מיין נייען אדרעס

י. שווארץ.

מט־קלעמענס מיש.
ELKINS HOTEL

דער שעהנסטער ענד מאָדערנסטער האָטעל אין די וועסט
סטריקטלי כשר
דיינינג רום פלאטץ פיר 150 געסט.
מיוזיק ביי די מיעלס
פיר פארטיקולארס שרייבט זאָפארט צו
Saml Elkins Mt. Clemens Mich.

דר. מ. קייטס
דענטיסט
218½ קווין מערב וועסט
פארגעס קווין און מעקאל סטריט.
DR. M. KATES, Dentist
218½ QUEEN ST. WEST
PHONE MAIN 979

דר. מ. פיוונ'ק
∴ דענטיסט ∴
קער־ קווין סט און סאדיינא עוו.
טעלעפאָן אורעלייך 4067
בענק פון האמילטאָן בילדינג
Dr. M. PIVNICK B. A. Sc.
Room 2

דר. ד. ה. ביטאָן
דענטיסט
עפנט מרביים נ׳ די ביליגסטע פרייזען
פיינע שטערצען
טעלעפאָן קאָלעדזש 6381.
344½ באַטהורסט סטריט
קארנער ארטהור סטריט
D. H. BEATON, Dentist
344½ Bathurst Street, Cor. Arthur

מ. מ. דיווים
פאבליק אַדיטאר
אדיטינג, סיסטעמאטיזינג אינ־וועסטיגיישען.
350 קאלידז סט. טאראנטא
טעלעפאָן קאלידז 7632

טעלעפאָן: אדעלייד 1408
ה. דזש. מעקדאנאלד
לאָא אפיס
באריסטער, סאָליסיטאר, נאטארי,
געלד צו פערלייהען
ראבינס בילדינג
וויסטאריא און ריטשמאנד.

פ. ליוויר
לייף, עקסידענט, פייער און פלייט גלאס אינשורענס.
טעלעפאָן קאָלעדזש 6161.
81 St. Patrick St.

דייאנא סוויטס
„די סטאר פון קוואליטעט"
די שעהנסטע און דאיעלסטע איין קרים פאָרלאר אין טאראנטא
חייסט געטרענקט צו יעדער צייט.
דעם גרעסטען אויסוואהל פון אלערליי חייסיש געטאכטע משאקאלאדעס און קענדיעס.
153 יאנג סטריט

פערלאנגט
מענער זיך צו לערנען דעם בארבער טרייד
תמיד זיכער צו קריגען בעשעפ־טיגונג מיט גוטע ווייזדשעס.
מיר וועלען אייך אויסלערנען אין עטליכע וואָכען.
שרייבט פאר איינצעלהייטען און פאר א קאטאלאג פריי
The Moler Barber College
211a QUEEN STREET EAST

כשר און ביליג און גוט

איך טאָר בעטאָנט צו אלע מיינע קאסטומערס גראסערים און אייזקרים פראָלאָרס און דרוגיסטען סטאָרס, אז אלע מיינע וואאָרס ווערען פערקויפט ביליגער ווי סענט אויף דעם פונט אין קעש. און איהר בעראָנטס, עס צאהלט פאר אייער נעלר קיין אינטערעס.

ראס זיינען די וואארשס: וואורשס, ווינערס קאָרענבייף, באלאָנע
אדרעס געלעגענהייט איבעראל מיט דער גרעסטער צופריעדענהייט
משה סאלאָוויטש, 694 ריטשמאָנד סטריט וועסט. טעלעפאָן אדעל. 1559

האַרדוויער און קאָטלערי

דאס בעסטע פלאטץ פאר אלע סארטען האַרדוויער, נעז פיקסטורס, נעז מעטאלס און גלאוסס, עלעקטריק פיקסטורס, פיין טשטוס, קאָלאוויל הייטערס, גלאז און עיס (פומפס) פיינס און אויילס א. ז. ו. ביי
G. H. IBBOTSON
343 באַטהוירסט סטריט
טעלעפאָן קאָלעדזש 6242

וויכטיגע בעקאנטמאכונג!
די בעריהמטע וואַרשעווער אקושערקע
ענע ראָמאנאָווסקי
איז מוריע דעם געשעצטען פובליקום אז זי האָט זיך בעזעצט אין 233 סימקא לטריט. איך האָף פון אייער פאטראנייזד צו זיין.
אכטונגספאָל
ענע ראָמאנאָווסקי
טעלעפאָן ערלייך 1543

יעצט איז די צייט.
צו לערנען ענגליש, בוקקיפינג, שטענ־גראפיע, פארויזינג און אנדערע קאָמערציעלע גגענשטענדע. ספעציעלע ראטען צו לעזער פון אידישען זשורנאל וואס ווע־לען אנפאנגען אין יאנואר.
וועגדעם זיך פאר איינצעלהייטען צו וואטסאָן ביזנעס קולעדזש 442 יאנג סטריט
ט. מ. וואטסאָן פרינס
15 יאהר עקספיריענס אין טאָראָנטאָ.

פיר שמחות
ווען איהר מאכט א שמחה און דארפט ברענדיס וויין אָדער ביער, קומט צו דער גוט בעקאנטער פירמע
דזש. וו. רייען
188 קווין סט. וועסט. פאָן מיין 106
א פולער ליין פון כרמל וויין און ברענדי אין סטאק.
אלע אָרדערס פינקטליך אטענדעט

ראזען
עקספערט עקקאונטענט און בוכקיפער
גיט לעסאנס אין בוכשיהרונג און מאכט איבערזעצונגען אין פרעשידענט שפראכען געהמט אן צו ארויסען ביכער פון סאָסייעטיס
ברייגגט אין ארדענונג די ערגסטע בוכשיהרונג סיי אידיש, סיי ענגליש
441 באַרטהורסט סטריט.

די סאקסאן קא.
עסטייט און פינאנסעל בראָוקערייזדש
JOHN M. SKELTON
פרעזידענט און מענעדושער
וועליוואיישאָן עקסטינדושעס א. ז. ו.
807 לאמסדען בילדינג טעלעפאָן ערלייך 3107

דה טוראפסקי
185 סאָדיינא עוו.
טעלעפאָן אדעלייד 8224
אפיס שטונדען:
1 ביז 3 נאכמיטאג. 6 ביז 8 אבענדס

פרוויאטע און ביזנעס קאָרעספאנדענץ
ווי אויך געזעצליכע דאקומענטען אין אללע שפראכען געמאכט ביי
The Canadian Translation Bureau
H. FEILMANN, Mgr.
קענט בילדינג, 156 יאנג סטריט. רום 211
—בילדינג פרייזען.—טעל. מ. 1546

סטאָווס, ריפערינג, און פוירנישעס
צו ביליגע פרייזען
מאכאט גענו און קוילען רענדושעס
WESTWOOD BROTHERS
635 St. Queen W. Phone Adel. 1818

דענטיסט
דאקטאר וו. ה. קאלבארן
ספעציאליסט אין צייהנער ציהען
רום 601, קענט בילדינג
יאנג און ריטשמאנד סטריטס
טעלעפאָן מיין 2149.
טאָראָנטאָ

איהר קענט בעקומען דעם זשורנאל אין די פאָלגענדע פלעצער:
43 ענדערסאָן סטריט
115 סענט פעטריק
68 בעלווין פלייס קארנער לעאָנארד
51 ארטהור סטריט
223 סענט פעטריק סטריט.
789 קווין סט. וועסט.
261 פארלאמענט סט.
און אין זאקהיימס גראסערי 71 דאנדעס סטריט.

אדווערטייזט אין דעם „אידישען זשורנאל" עס ברענגט רעזולטאטען.

THE DAILY HEBREW JOURNAL
H. WINBERG, President, Gen. Mgr. H. HIRSH, Editor
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
67 Elizabeth Street Telephone Main 4582
SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.
Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd 1913

ריטערליך און מערדערליך

די געזונקענע שיף לוזיטאניע, וועלכע איז פון א דייטשער טאר־פידא געשיקט געווארען צום גרונד פון ים מיט אזוי פיעל הונדערטער לע־בענס, האט ארויסגערופן ביי דער וועלט צוויי פערשיעדענע מיינונגען, צוויי געגענזעצטע גרונד־געדאנקען.

די פאטריאטען פון די אליים, זענען פעסט איבערצייגט, דאס קיין שענדליכערע טהאט ווי דיעזע, האט דייטשלאנד בשום אופן ניט געקענט בעגעהן. דאגעגען דריקען זיך אויס די דייטשען־פריינדליכע און נייטראלע פערזאנען, אז נאכדעם ווי ענגלאנד האט פערבלאקאדירט דייט־שלאנד אין נאכדעם ווי דייטשלאנד מוז טהון דאס זעלבע, און איבערהויפט נאכדעם ווי עס איז ברייט און הייט פאראויסגעזאגט געווארען, אז די לוזיטאניע וועט בעפאלען ווערען און אז דעריבער זאל קיינער ניט וואג־גען צו פאהרען מיט איהר, האט דייטשלאנד געהאט פולע רעכט צו בע־געהן איהר גרויזאמע טהאט, זינקענדיג די גרויסע שיף וועלכע האט מיט זיך געפיהרט א מוניציאן צו דייטשלאנדס שונא, ענגלאנד.

מען דארף ניט זיין קיין פראפעסאר פון לאגיק צו קענען אונטער־שיידען צווישען דער אמת־לאגישער און פאלשער מיינונג. מיט אביסעלע גראדען פערשטאנד קען יעדער איינער־לייכט פערשטעהן, אז די פערטהיי־דיגער פון דייטשלאנד אין דיעזען פאל, זענען ענג־הערציג און קליין־קעפיג, סיידען זיי זענען די געשווארענע פאטריאטען פון דייטשלאנד און זיי ווי־לען מטהר זיין יעדען דייטשען שרין בק"ן טעמים.

די העכסט־קולטורעלע מדינה פון קאנט געטהע און שילער, האט דיעזען מאהל געהאנדעלט ווירקליך זעהר באר־באריש און עס קען גאר ניט געגבען אין דער וועלט קיין שום ענטשולדיגונג פאר איהר גרויזאמען פערברעכען צו זינקען א שיף מיט צוויי טויזענד ציווילע מענשען.

זי האט געמענט וואהרנען און סטראשען וויפיעל זי וויל, זי האט אבער ניט געטהארט אויספיהרען דיעזען סטראשונאק; זי האט ניט גע־טהארט זינקען אזוי פיעל אונשולדיגע מענשען פון פערשיעדענע לענדער און געגענדען צולעב די ביסעל אמוניציאן אויף דער שיף, וואס איין רעגימענט קען עס אויסשיסען אין א קארגען מעת לעת.

סדום וועלכע איז געווען דורך און דורך פערדארבען און וועלכע איז שוין געווען פערמשפט צום אונטערגאנג, האט געזאגט ווערען גערעטעט אויב דארטען וואלטען בלויז צעהן אונשולדיגע מענ־שען, אזוי איז געווען דער געטליער יושר און אזוי דארפען זיך אויפ־פיהרען ווירקליך־קולטורערע מענשען.

די טויזענדער פאסאזשירען פון דער לוזיטאניא זענען נישט גע־פאהרען צו בעקעמפפען דייטשלאנד; זיי זענען ניט געווען קיין סאלדאטען; זיי האבען זיך געפיהלט אזוי אונשולדיג, אזוי נייטראל, דאס זיי האבען זיך געהאלטען אין גאנצען אויסער געפאהר, זיי האבען געלאכט פון די ווארנונגען, ווייל זיי האבען ניט געקענט גלויבען, אז די דייטשען מיינען עס ערענסט.

די גאנצע וועלט האט געפיהלט, אז דייטשלאנד וועט דיעזען שווי־דערליכען האלסייל־מארד ניט בעגעהן און דעריבער איז איהר וואהרנונג ניט גענומען געווארען ערענסט; קיינער האט זיך ניט פארגעשטעלט, אז יענע מדינה זאל פערמאגען אזא קאפיטאן וועלכער זאל וואגען שיקען צום גרונד ים איבער צוויי טויזענד אונשולדיגע מענשען, צווישען וועלכע עס האבען זיך געפונען אזוי פיעל פרויען און יונגע קינדער.

דאס אונגלייכליכע האט אבער פאסירט. א שיף מיט מעהר מענשען ווי עס האבען זיך געפונען אין דער אמאליגער סדום, איז פון די דייטשען געזונקען געווארען און ניט דערפאר, ווייל זי האט עפעס געהאט צו די מענ־שען, נור צו דער טוידטער שיף, זי האט געוואלט פערניכטען דאס איי־גענטהום פון איהר שונא און צוליעב דעם האט זי ביי טויזענדער אונשול־דיגע מענשען געדויבט זייער לעבען און ארייגגעבראכט טרייער און שמערץ אין צעהנדליגער טויזענדער פאמיליען איבער דער גאנצער וועלט.

די מעהרסטע דייטשע זיעגען אין דיעזער מלחמה, ווערען צוגע־שריבען צו דער דייטשער פונקטליכקייט. אין דיעזען פאל אבער, וועט די פונקטליכקייט ניט ברענגען דייטשלאנד קיין זיעג; עס איז געווען א שווארצע פינקטליכקייט, וועלכע וועט נאך זיך איבערלאזען אויף דער טעאוטאנישער ראסע א מיאוסען שווארצען פלעק פאר פיעלע, פיעלע דורות.

עס איז קיין צווייפעל ניט, אז דער דייטשער זיעג איבער דער גרוי־סער פאסאזשיר־שיף לוזיטאניא, וועט ארויסרופען א ביטערען האס צו דעם צוויי־בונד, איבעראל וואו עס געפינען זיך מענשען מיט פיהלענדע הערצער וועט עס זיך ענדיגען מיט א שרעקליכער מלה פאר דער דייטשער מאראל; טויזענדער פון איהרע סימפאטיזירער וועלען זיך פערוואנדלען אין שונאים צו איהר און איהרע נעקטיגע פריינד וועלען זי פון יעצט אן פערדאמען און פעראכטען.

א ריזיגער אינ־באנד, האט פאר איהרען געזונקען די טיטאניק און א קליינע טראפידא האט יעצט געזונקען די לוזיטאניע.

און קעלטער ווי דער גרויסער אייז־באנד האט געמוזט זיין דאס הארץ פון יענעם מענשען, וועלכער האט די שמציגע שטיקעל ארבייט אבגעטהון, גרעסער ווי דער אייז־באנד איז יעצט די שאנדע פון דעם דייטשען מיליטאריזם.

ניט קיין העלדענטהאט האט דייטשלאנד בעוויזען מיט איהר זינ־קען צוויי טויזענד ציווילע מענשען, נור א שווארצע גבורה. אזא שטיק פערניכטונגס־ארבייט, קען נור פערגעבען ווערען צו דער רייהער קראפט פון דער נאטור, אבער עס טאהר ניט פערגעבען און פערגעסען ווערען ווען עס קומט פון דער קראפט פון מענשען.

עס גיט ניט קיין שום ענטשולדיגונג אין דער וועלט, ווארום דייט־שלאנד האט בעגאנגען אזא מיאוסען מאסען־מארד, דאס צייגט, אז ווען זי וואלט קענען, וואלט זי דערטרונקען דעם גאנצען ענגלישען אינזעל מיט זיינע אלע פינף און פערציג מיליאן איינוואהנער.

סטראשען און אנשרעקען א שונא, איז ריטערליך, אבער אויספיה־רען דעם סטראשונאק, איז מערדערליך און דעריבער קען וועגען דייט־שלאנדס לעצטער טהאט קיין צוויי מיינונגען ניט זיין: זי האט בעגאנגען א מיאוסען, שענדליכען מאסען־מארד, וועלכער דארף פון יעדען איינעם פערדאמט ווערען.

א סלחסה סקאנדאל אין פראנקרייך

עס איז די אלטע, אלטע געשיכטע פון פערזאהרער און ,ווי געוועהנליך, גנבות פון די מיליטערישע איז א מאדאם איך אין מיטען.

פאריז האט געמוזט האבען איהר סקאנ־דאל אפילו אין צייט פון מלחמה, און ווא דער שטיינער איז, האט דא אויך א פרוי געשפיעלט איינע פון די הויפט ראלען, ווי מען קען זעהען פון דעם נאמען. עס הייסט דער סקאנדאל פון דעקלא און מאדאם בע־שאף.

אבער דאך איז עס אביסעל אנדערש ווי די געוועהנליכע פאריזער סקאנדאלען. דאס פובליקום האט ניט געהאט די מעג־ליכקייט אריינצודרינגען אין די איינצעל־הייטען פון דער געשיכטע. דער פראצעס איז פארגעקומען פאר א מיליטערישען גע־ריכט, און עס איז א מלחמה צייט, דער צענזור איז מורא'דיג שטרענג, און דער פאריזער עולם האט זיך געמוזט בעגנוגען מיט די טרוקענע אפיציעלע בעריכטען, וואס מען האט איהם דעריבער געגעבען צווישען זיך אויף די בולווארען, האט מען גערעדט וועגען א שפיאגען געשיכטע וועגען א פעראטה, וואס איז בעגאנגען געווא־רען, אדער האט יעדענפאלס געזאלט בע־גאנגען ווערען צו גונסטען פון די דייטשען אבער פון די בעריכטען אין די פראנצויזישע צייטונגען זעהט עס אויס צו זיין איינפאך א געשיכטע פון גנבה, פון גנבה אויף א גרויסען שטייגער, וואס א פראנ־צויזישער ארמעע־בעאמטער האט בעגאנ־גען צוליעב זיין שעהנער מעטרעסע, וועל־כע איז א געבוירענע דייטשקע.

פראנסא דעקלא איז געווען א צאהל־מייסטער אין דער ארמעע, וואס איז גע־שטאנען אונטער דער פראטעקציע פון דעם געווענדענעם פראנצויזישען פרעמיער און פינאנצ־מיניסטער דושאזעף קאיא. מא־דאם בעשאף, דעקלאס געליעבטע, איז א בעריהמטע מאדיסטקע, וועלכע האט גע־פיהרט איינס פון די גרעסטע מאדע גע־שעפטען אין פאריז. אט איז די געשיכטע פון דעם סקאנדאל, אזוי ווייט ווי וא ווערט אויפגעדעקט אין די פאריזער בלע־טער:

מיט יאהרען צוריק האט זיך דושאזעף קאיא בעקענט מיט דעקלא'ן, וועלכער איז דאן געווען א בעאמטער אין דער פרא־ווינץ. דעקלא האט נושא חן געווען ביי דעם געווענדענעם מיניסטער אין די אויגען און ער האט איהם אריבערגענומען קיין פאריז, וואו ער איז געווארען קאיא'ס רעכ־טע האנד. ווען די מלחמה האט אויסגע־בראכען איז קאיא געווארען הויפט צאהל־מייסטער אין דער ארמעע, און אין א קור־צער צייט ארום איז ער אבגעפאהרען קיין בראזיליען, איבערלאזענדיג דעקלאן אלס איינעם פון די צאהל־מייסטער.

דעקלא האט נעהאט ליעבעס פערהעלט ניסא מיט דער מאריסטקע מאדאם בע־שאף, וועלכע איז א פערהייראטע פרוי. דאס איז ניט געווען קיין סוד; מען האט געוואוסט אז זי איז געווען זיין מעטרעסע, אבער קיינער האט זיך ניט געקענט פאר־שטעלען, אויף ווי ווייט א מאן ווי דעקלא וועלכער איז 51 יאהר אלט, זאל זיך לא־זען אזוי פערפיהרען פון א פרוי, אז עס זאל רעכט ווערען ביי איהם צו בענעהן פון איהר די גרעסטע, געוואגסטע גנבות אין אזא קריטישער צייט, ווען דאס פא־טערלאנד בלוטעט אין קאמפף מיט א מעכטיגען שונא...

איין טאג איז דער סוד ארויס, און דער סקאנדאל האט אבגעקלונגען איבער גאנץ פאריז.

א געוויסע מאדאם ריווע וועלכע האט געריענט ביי מאדאם בעשאף, איז הויז, האט געקראגען א בריעף פון איהר מאן אין די טרענטשעס, אז ער געהט פשוט אויס פאר הונגער און אז ער האט שוין זייט דריי טעג ניט געגעסען. אין דער זעל־בער צייט איז דאס הויז פון מאדאם בע־שאף פערפלייצט געווארען פון עסענווארג וואס פלעגט אנקומען פון דער ארמיי, שאד־פען פלייש, גערויכערטע שענקען, ריין, באקסעס פון פרעזערווירטע מאכלים, א. א. וו. זינט דעקלא האט געקראגען זיין אמט אין דער ארמעע, האט מען ביי מאד־דאם בעשאף אין הויז איינגעגעבן ניט אויסגעגעבען קיין איין סענט אויף עסע־ווארג, אלעס איז פערזארגט געווארען מיט דער פולער האנד פון דעם שלאכטפעלד...

מאדאם ריווע, די דיענסט האט עס ניט געקענט מעהר אריבערטראגען, און זי האט געלאזט וויסען די געשיכטע דעם פוליטע־רישען גובערנאטאר פון פאריז.

שפעטער האט זי אפילו חרטה געהאט אויף דער געשיכטע און געזוכט אבצוזא־וואשען איהר בעשולדיגונג. זי האט ער־קלערט, אז ווי זי האט זיך דערנאך דער־וואוסט, האט איהר מאן געהונגערט דער־פאר, ווייל זיין רעגימענט איז געגאנגען שנעלער ווי דער וואגען פון פראוויאנט...

אבער זי האט געמוזט צוגעבען דעם פאקט, אז אין דער גאנצער צייט האט מען ביי מאדאם בעשאף אין הויז קיין סענט ניט אויסגעגעבען אויף עסענווארג, נאר מען האט געלעבט דערפון וואס דער מאדאם'ס "פריינד" האט צוגעשיקט... ער דעקלא, ווידער האט געטענה'ט, אז דאס וואס ער האט צוגעשיקט זיין געליעבטע, איז בלויז געווען די "שיריים" פון זיין טיש, דאס וואס איז איהם איבערגעבליבען פון די פאר־ציאנען, וועלכע זיינען בעשטימט גע־ווען פאר זיין איינענעם געברויך. אבער דיעזע טענות האבען נאר ניט געהאלפען.

דיקלא איז געפונען געווארען שולדיג און איז פעראורטהיילט געווארען געווארען צו 7 יאהר איינצעל ארעסט און צו מיליטע־רישע דעגראדירונג. אויסער דעם איז זיין נאכען אויסגעמעפט געווארען פון דער ליסטע פון דעם עהרען־לעגיאן. מאדאם בעשאף איז פערמשפט געווארען צו 2 יאהר פריזאן, וועהרענד א סאלדאט, וועל־כער האט געהאלפען אין די גנבות איז אב־געקומען מיט א יאהר געפענגנים.

ווי מען זעהט, ניט די גאנצע געשיכ־טע, ווי זי ווערט דערצעהלט אין די פא־ריזער צייטונגען, אפילו קיין שום אנדיי־טונג ניט פון די הינטער קוליסען פאליטי־שע אינטריגעס, וואס האבען דא העכסט וואהרשיינליך געשפיעלט א היבשע ראלע אין דיעזען סקאנדאל. מאדאם בעשאף, וועלכע ווערט איצט בעטראכט פאר א פראנצויזקע, ווייל זי איז פערהייראטה צו א פראנצויז, וואס געפינט זיך איצט אין דער מלחמה, איז א דייטשקע פון געבורט. איהר פאטערס נאמען איז לעטער. אלע אקציאנערען פון דעם מאדע־געשעפט וואס זי האט געפיהרט אין פאריז, זיינען געווען דייטשען, און דאס הויז איז געשטאנען אין שטענדיגער פערבינדונג מיט בערלין. די דייטשע קרוין פרינצעסין איז געווען איינע פון מאדאם בעשאף'ס הויפט קלי־ענטעס... די טהעאריע, וועלכע האט זיך ארומגעטראגען אויף די פאריזער בול־וארדס אין געווען, אז דאס איז מעהר ווי אן איינפאכער גנבה־סקאנדאל; אז דיא שעהנע מאדאם בעשאף האט אויסגענוצט דעם פראנצויז דעקלא, אזס ארויסצוקרי־גען פון איהם געוויסע מיליטערישע אויס־קינפטע... און זיי האבען געהאט גרינדע פאר זייער פערדאכט.

עס ווערט דערצעהלט, אז מאדאם בע־שאף האט א פאאר מאהל בעזוכט דעקלא'ן אויף'ן מלחמה פלאץ, א זאך וואס איז פער באטען זאגאר פאר די פרויען. פון די העכס־טע קאמאנדירונג. אויסער דעם פלעגט זיא פון איהם קריגען בריעף, וועלכע זיינען ניט דורכגעגאנגען דורך דער צענזור, נאר וועל־כע זיינען אבגעשיקט געווארען צו איהר פערזיגעלטע דורך דעם ספעציעלען שליח וועלכער פלעגט איהר ברענגען די גערוי־כערטע פליישען און דיא פערשיעדענע אנ־דערע עסענווארגען...

אויב אין די בריעף איז געווען עפעס ניט כשר'ר פון א מיליטערישען שטאנד־פונקט, — דאס איז ניט בעקאנט, אבער וואס מען ווייסט יא איז, אז אין דעם אבענד, ווען דעקלא איז ארעסטירט געווא־רען, האט מאדאם בעשאף אוועקגעטראגען א גרויסען פאק פאפיערען צו איהר מיטער מאדאם נעטער אין הויז, און האט דארט געמאכט א גרויסען פייער פון זיי.

אויסער דיעזע פאפיערען, וועלכע זיינען פערברענט געווארען און זייער אינהאלט איז אווק מיט די פלאמען און מיט'ן רויך, האט די פאליציי ניט ביי מאדאם בעשאף און ניט ביי דעקלא'ן אין הויז ניט געפו־נען קיין פערדעכטיגעס, אויסער איניגע פאלקעס פון שאף, א געוויסע צאהל זעק־לאך מיט אנגעברענטע קאפע, קענס פון קאנצענטרירטע זופ, גערויכערטע צונגען און עטליכע פערטלען פון פרישע אקסען פלייש, אויסער די עסענווארג האט די מי־ליטערישע פאליציי געפונען ביי מאדאם בעשאף און ניט ביי דעקלאן אין הויז ניט "סאווענירען" אנדענקונגען פון דעם שלאכט פעלד, דייטשע ביקסען, באמבען־זעקלאך, שפיזען, סאלדאטסקע היטלען.

ביי מאסיע דעקלא אין הויז האט מען געפונען עטליכע טויזענד פענסילס, פון דערזעלבער מארקע ווי די וועלכע מען האט געקויפט אויף קהל'שע הוצאות פאר דער דעפוטירטען קאמער. אבער דאס האט בלויז געצייגט, אז דעקלא, וועלכער איז פריהער געווען א קליינער בעאמטער פון קאסטאם־הויז אין אלזישער, האט זיך שפע־טער ניט געקענט אבגעוואהנען פון דיא קליינליכע גנבות, וועלכע ער האט צו יע־נער צייט פראקטיצירט...

דער ביענשטאק

דער "אמעריקאן היברו" גיט איבער א רעדע וועלכע דאקטאר הענרי מאסקא־וויטש האט געהאלטען דעם 2־טען מאי פאר די דזשודיענס.

אין דיעזער רעדע זאגט דר. מאסקא־וויטש פאלגענדעס בנוגע דעם איינפלוס פון דער אידישער פרעסע אויף'ן אידישען אמיגראנט:

"בעטראכטענדיג די היגע קולטורעלע כחות פון דעם אידישען אמיגראנט וויל איך אנווייזען אויף דער אידישער פרעסע.

די זעקס וויכטיגע טעגליכע צייטונגען, די פיעלע וועכענטליכע און מאנאטליכע אויסגאבען שטעלען מיט זיך פאר א זשור־נאליסטישע טהעטיגקייט וועלכע איז גרעסער ווי אין וועלכער עס איז אנדער פרעמדער קאלניע. עס איז אינטערע־סאנט צו בעמערקען ווי די אמעריקאנער צייטונג האט געווירקט און האט מאדי־פיצירט די אידישע פרעסע.

אין דער אידישער פרעסע פאראן צוויי בעשטימטע פערשיעדענע איינפלו־סען. די ארט און ווייזע ווי די נייעס ווע־רען געשריבען זיינען דורכאוים אמעריקא־ניש. די גרויסע, געלע העפטלעך איבער די נייעס, די ארט און ווייזע ווי די נייעס ווערען געמאכט אינטערעסאנט צו לעזען, און דאס מענשליכע וואס געפינט זיך אין זיי, דאס שפיגעלט אב דעם אמעריקאנער איינפלוס אויף דער אידישער פרעסע.

דאס איז איין איינפלוס.

דער צווייטער איינפלוס איז שוין א ריין אידישער, און דאס איז דער פעלי־טאן, די פאעזיע, די סקיצען, דער קאסמא־פאליטישער, אלוועלטליכער אינטערעס אין אידען און די קולטורעלע כחות וואס בעאיינפלוסען איהם. דאס בעסטע אין אידישען צייטונג איז דאס וואס איז אידיש, און דאס ערגסטע איז, דאס וואס שמעקט מיט אמעריקאניזם.

דאס איז א כאראקטעריסטישע סכנה פון דעם אמיגראנט אין זיין איבערגאנגס פראצעס — דאס איז נעמליך די רוהיג־קייט, די געמיטליכקייט מיט וועלכע ער אסימילירט אין זיך גראדע די שלעכטע זייט פון דעם אמעריקאנער.

צו דיעזען שטריך אין די נייעס, דיע־זער ארט שרייבען פון די נייעס, איז א פאלגע פון דעם לעזערס פערלאנג קענען מיר ניט זאגען. דאס הייסט עס קען פי־לייכט מעגליך זיין דאס די לעזער האבען דאס גאר ניט פערלאנגט.

עס קאן זיין דאס די צייטונגען אליין האבען דאס אויפגעגעבאפט פון דעם געלען אמעריקאנער זשורנאליזם און זיי, די אי־דישע צייטונגען, האבען דאס די לעזער ער־ציינען אז אזוי, און ניט ווי אין איירא־פא דארף די נייעס אין די צייטונגען דער־צעהלט ווערען.

דאס, אלזא, קענען מיר מיט בעשטימט הייט ניט זאגען. איין זאך איז אבער זיכער און דאס איז, נעמליך, אז דאס שעהנע אויף'ן פעלד פון אידישען זשור־נאליזם, אז דאס אידעאלע אין בלויז דיא טהייל וואס איז — אידיש".

* * *

דאס "אידישע פאלק" זאגט פאלגענ־דעס וועגען דער העברעאישער פרעסע אין רוסלאנד.

ווי די צייטען בייטען זיך, און דזיקא צום בעסערען. מיר מיינען, וואס איז נוגע דער שטימונג פון אידישע פאלק.

ווי פיעל אין דען זייט עס איז געווען די רעוואלוציע? אין גאנצען בלויז א משך פון איניגע יאהר, און דאך וואס פאר אן אונטערשיעד!

אין דער צייט פון דער לעצטער רע־וואלוציע האבען די אידישע מאסען ווי דעם קאפ פערלוירען, אלע העברעאישע צייטונגען זיינען אבגעשוועגט געווארען פון דער אויבערפלעך פון דעם אידישען לע־בען. די העברעאישע שרייבער, וועלכע האב־בען פאר יאהרען געפיהרט די עפענטליכע מיינונג, זיינען אוועקגערוקט געווארען אין א ווינקעל, און זיינען אין גאנצען פערגע־סען געווארען. דער אונטערגאנג פון דער העברעאישער פרעסע האט געמיינט פיעל מעהר ווי דער פאקט אז אזוי פיעל צייטונ־גען האבען אויפגעהערט צו ערשיינען.

דורך אלע דורות האט דאס אידישע פאלק אויפגעהאלטען דאס העברעאישע ווארט, איינגעהילט, ווי מען פלעגט ריכטיג זאגען, די לעצטע קויל אז זי זאל ניט אויס־געלאשען ווערען.

און פלוצלונג האט איין העברעאישע צייטונג נאך דער אנדערער זיך געשלאסען. אפילו א צייטונג ווי דער "הצפירה" וואס האט עקזיסטירט צעהנדליגע יאהרען האט אין יענער שטורם־צייט געמוזט פא־לען. וואו זיינען אהינגעקומען די אלע ליעבהאבער פון העברעאיש? די משכילים וואס האבען זיך אויף דעם העברעאישען ווארט דערציינג? וואו זיינען געווען די צייטונגען, וועלכע גלויבען אז העברעאיש איז ניט נור די שפראך פון דער פערגאנ־גענהייט נאר דארף נאך ווערען די שפראך פון דער צוקונפט? אלע פריינד פון דער העברעאישער שפראך און קולטור האבען פערגעסען זייער חוב, און האבען גאנץ גלייכגילטיג צוגעקוקט ווי עס ווערט אויס געלאשען דער לעצטער פונק און האבען דאך א פינגער ניט א קלאפ געטהאן אבצו העלפען די לאגע.

יענע צייט איז זעהר ניט קיין שעהנע בלאט אין דער געשיכטע פון רוסישען יו־דענטהום.

ווי אנדערש איז עס אבער איצט.

נאך קיינמאהל איז די אידישע לאגע ניט געווען אזוי שלים ווי איצט. די פאנ־טאזי פון א באנדע שדים וואלט ניט גע־קענט אויסטראכטען קיין ערגערען גיהנום ווי עס איז איצט דאס אידישע לעבען אין רוסלאנד און אין פוילען, און דאך געהט ארויס דער "הצפירה" און דער "השלח" עס פערשטעהט זיך פון זיך, אז אויב די העברעאישע צייטונגען געהען איצט ארויס ווי עס איז עס ניט מיט זייער איינגעגעבן כח. די צייטונגען האבען פערלאזען פיעלע לע־זער, און האבען פערלוירען פיעלע ארבייט־טער, וועלכע זיינען געווהנליך פון דער יוגענד וואס געפינט זיך איצט אין דער מלחמה. זיי האבען אויך ניט קיין הכנסות פון אדווערטייזמענטס, די מייסטע געשעפט־טען זיינען דאך אבגעשטעלט.

און דאך געהען ארויס די צייטונגען ווי אזוי? גאנץ איינפאך, ווייל די ווניגע ליעבהאבער וואס זיינען נאך געבליבען ביים לעבען און קענען אפפערען, זיינען גרייט צו אפפערען און אפפערען טאקי.

* * *

דר. ש. מלמד דערצעהלט פון אן אינ־טערוויו וואס ער האט געהאט מיט דעם בע־ריהמטען דזשאדזש זולצבערגער וועלכען די פילאדעלפיער רופען "אונזער סאקראט־טעס".

פון א צוויי־שטונדיגער אונטערהאל־טונג, שרייבט דר. מלמד אין דער "וואהר־הייט", איז איהם איין זאך קלאהר געווא־רען, נעמליך, אז ווען עס זאל זיך ווענדען נאר אן איהם, וואלט מען שוין געקענט עפעס אויפטהאן. ער איז אן אלטער סקעפטיקער און גלויבט איבערהויפט ניט יעהר שטארק אין געוויסע אידעען און מע־ליכקייטען, אבער ער איז ניט קיין עקס־אן מען וואלט מיט איהם געקענט צוזאמ־מען ארבייטען. אבער ער אליין איז ניט קיין אקטיווער מענש, און ער צווייפעלט שטארק אין די פעהיגקייטען און אין דעם ערענסט פון די אידישע מאסען און דער־פאר מיינט ער, איז שוין דער איצטיגער צוישטאנד א בעסערער.

ווען די אידישע מאסען וואלטען איהם בעוויזען דורך טהאטען, אז זיי קענען עפעס אויפטהאן, וואלט ער זיך באלד אנ־געשלאסען אן זיי.

Little Miss MAIDEN CANADA
איהר זאלט תמיד אייסען אייער קייקס מיט
קאוואנס פערפעקשאן קאקאו
Cowan's Perfection Cocoa

ל"ג בעומער

משה'לע איז נאך זייט ער לעבט ניט געווען אין גרינעם וועלדעל! זיטצענדיג אויף דער פריזבע פון זיין עלטערענס שטי־בעל, אדער געהענדיג שבת אין שוהל מיט דעם טאטען, קוקט ער נאר אין דער זייט, וואו דאס שווארצע וועלדעל געפינט זיך אויף א בארג, ניט ווייט פון שטעדטעל. א צייט האט ער נאך ניט געוואוסט, וואס די גרויסע שווארצע זאך איז אזוינס נור איינמאהל, זומר פארנאכט זיצענדיג מיט זיין עלטערע שוועסטעריל נעבען דער שטוב, האט ער זיך אויפגעהערט צו שפיע־לען, פעלטראכט זיך, קוקענדיג אויף דעם זומערהימען הימעל, און דערנאך זיא גע־פרעגט: וואס זיינען דיא פייערלאך, וואס בלישצען איבער אונז? "דאס זיינען דיא שטערען", האט איהם דיא שוועסטער גע־ענטפערט. דיא אייגענע שוועסטער האט איהם אמאהל אויף אנגעוויעזען אויף דער לבנה און אויף דער זון.

— און אט יענעם גרויס, שווארץ שטיק. העט, ווייט ווייט — וואו דער הימעל ענ־דיגט זיך, וואס איז? — האט משה'לע אויף אמאהל געפרעגט זיין שוועסטער'ל, אנווייזענדיג מיט דעם פינגעריל אין דער זייט פון וואלד.

און זיא האט איהם דערצעהלט, אז דאס איז א שעהנער געריכטער וואלד, מיט א סך גרינע בוימער, אז ער איז אין גאנצען גרין; שווארץ זעהט ער נור אויס פון דער ווייטענס.

זומער איז ער גרין ווי דער מאמעס גרינע שאל, און ווינטער איז ער גראה ווי דעם זיידענס לאנגע בארל, — האט איהם דיא שוועסטער פערטייטשט.

פון דענסטמאהל אן האט זיך משה'לע אפטר אין בעסער צוגעקוקט צו דער זייט וואו דער וועלדעל געפינט זיך.

פארנאכט האט ער אפט געזעהן וויא דארט צווישען דיא בוימער האט געברענט א פייער פון אלערליי קאלירען: רויט, בלוי און א מאהל גרין, און אויף דעם גרויסען שטיק הימעל, וואס בערעקט דעם וואלד' ברענט נאך א גרויסער פייער, נור — אזוי שעהן, אזוי שעהן, מיט אזוינע לאנגע ברייטע, פייערדיגע פאסען... און דער וואונדערליכער שעהנער וואלד ווערט קיינמאהל ניט פערברענט! אז עס ווערט נאכט, ווערט ער שווארץ ווי א אבגעברענ־טע שטיק האלץ און מארגען איז ער ווייי־טער גרין, ווי אלע טאגע.

צו זיין גרויס פערוואונדערונג האט איהם די שוועסטער ערקלערט, אז דער וואלד ברענט נאר קיין מאהל ניט, אז עס איז דארט נאר קיין פייער ניטא, נור די זונן זעצט זעצט זיך דארטען. משה'לע האט איהר אזא זאך ניט געוואלט גלויבען כל זמן ער וועט אליין ניט זיין ביים וועל־דעל, אוך דאס אליין מיט זיינע אויגען ניט זעהען, און זיין יונג הארץ האט אנגעהויי־בען צאפלען און ציהען זיך צום וועלדעל!

און וויפיעל מאהל ער האט זיך אלס ניט געבעטען, מען זאל איהם צום וועל־דעל פיהרען, האט ער בעקומען אלס איין ענטפער, אז אי"ה נאך פסח, ווען ער וועט אנהויבען גען אין חדר אריין, וועט ער ל"ג בעומר אהין פאהרען מיט אלע אינג־לאך...

כאטש „אין חדר געהן", האט איהם נאר ניט געשמעקט, פון דעסטוועגען האט ער קיים דערלעבט דעם נאך פסח, ווען דער בעהעלפער איז געקומען און איהם דאס ערשטע מאהל געפיהרט אין חדר אריין.

אין חדר איז איהם געווען דושנע, ענג היים; דארט איז געווען א בייזער רבי, וואס שלאגט; א רביצין, וואס שעלט; א "בעהעלפער", וואס קנייפט אין דער שטיל... עס איז ניט אזוי גוט געווען. עס זיינען געווען טעג, ווען ער האט שוין מעהר ניט געוואלט געהן, נור עס האט איהם שוין מיט געוואלד געשלעפט. איין איינציגע טרייסט, איין האפנונג איז גע־ווען, וואס באלד וועט זיין ל"ג בעומר.

* * *

און משה'לע האט ניט געהאפט אומ־זיסט. ל"ג בעומר אין דער פריה איז טא־קע דער בעהעלפער געקומען מיט עטליכע פייל און בויגענס, געגעבען איהם איינס, די מאמע האט מיטגעגעבען צוויי אייער, א פלאש קוואס און א פולען טעלער אר־בעס, דער בעהעלפער איז געווען זעהר גוט צו איהם, און פיהרענדיג איהם אין חדר אריין, האט ער איהם עטליכע מאהל מיט א ווייך קול געזאגט: משה'לע היינט ווע־לען מיר פאהרען אויף ל"ג בעומר.

אין צוויי שעה ארום, ווען די קינדער מיט די פלעשער קוואס און די בינטלאך עסען אין די הענד, זיינען שיין אלע גע־ווען אין חדר. איז מיט רעש, מיט א הילכעריי און מיט א קלאפעריי צוגעפאה־רען בערעלס וועגעלע מיט זיין הינקעריגער ווייסע שקאפע, מיט וועלכע ער פיהרט א גאנץ יאהר ווייך און טעהל. די קינדער האבען זיך ווי די פלינען געכאפט צו וועגע־לע, אלע ווילען צו דער קעלניע, ווייל זי־צענדיג נאהענט צו דער שקאפע, וועט מען קענען האלטען אביסעל די לייצען אדער די בייטש. נור די קעלניע האט געכאפט דער בעהעלפער אליין מיט צוויי דריי על־טערע קינדער, און די שוואכע זיינען גע־בליבען געפאקט אין וואגען ווי הערינג אין פעסעל, אז א סך פיסלאך האבען אראבגע־האנגען פון וואגען. עס האט געקוועטשט און געבראכען די יונגע ביינדלאך, פון אלע זייטען, נאר עס איז פארט געווען גוט און פרעהלאך, צו דער גרויסער ענג־שאפט האט זיך נאך דער רבי אריינגע־זעצט אין מיטען און עס איז געווארען נאך פרעהליכער, כאטש דעם רבי'נס צופלראנ־טערטע באדד האט אלע קינדער ארום גע־שטאכען אין די אויגעלאך.

נאך דעם אז בערעל האט איבערגע־בונדען די שמאטעס אויף די פערערסטע פיס פון דער שקאפע, האט ער איבערגענו־מען אין זיין רשות אריין אלע פלעשער קוואס מיט דעם גאנצען עסענווארג. קיין פלאין איז פאר איהם אויף דער פוהר ניט געבליבען, און ער האט זיך געזעצט אויף'ן דרעגגעל ביי דער אונטערשטער אקט, מיט די פלייצעס צו די פאסאזשירען.

— פאהר! האט בערעל קאמאנ־דירט, און באלד זיך גענומען צו עסען פון די פעקלאך און צו טרינקען פון דיא פלעשער

— וויא! — האט א געשריי געטהאן דער בעהעלפער מיט די קינדער אין איין קול. דאס ווענעלע האט זיך אנגעהויבען טרייסלען און משה'לע, דער איינסטער און שוואכסטער צווישען אלע, איז געזע־סען ווי דערשטיקט געבען רבי'ן און ביי יעדען טרייסעל פון וועגעלע האט זיך זיין קעפעל געשאקעלט, א צייהנדעל אויף א צייהנדעל געקלאפט, אנדערע איז אויך ניט פיעל בעסער געווען; עס האט זיך אלע רגע געהערט אן אנדער "אוי", נור מען איז באלד דערצו געוואהנט געווארען און פרעהלאך מיט א געפידלדער, ווי פון א וואג־גען מיט נענז, האט מען זיך ווייטער גע־טרייסלט מיט דעם געראנק, אז מען וועט דאך אמאהל קומען צום טהייערען וועלדעל וואו עס איז אזוי שעהן, גרין, פריי, און דער רבי מיט דעם בעהעלפער וועלען ניט זיין ביי אן גאר ניט זאגען, — ניט שטע־הען די פרייהייט.

* * *

מען איז שוין דורכגעפאהרען דעם מארק, די נאס, וואו די שוהל געפינט זיך, אט איז מען שוין ביים מרחץ, און אט איז מען שוין אויף דער ווייכער בריק, עס טרייסלט ווינציגער, עס ווערט אלע מאל בעסער און נעהענער צום וועלדעל, מען איז שוין אויף יענער זייט טייך, מען זעהט שוין ארוים דאס בית עולם מיט די מצבות און אביסעל ווייטער דאס וועלדעל.

נור... פלוצלונג האט זיך ד' זונן בע־האלטען! מיט גרויס שרעק האבען דיא יונגע פארשוינען ערשט איצטער בע־מערקט דעם פערוואלקענטען הימעל, און נאך איידער זיי זיינען אריבער דעם בית עולם, האט אנגעהויבען בליצען און גיסען א שלאגס רעגען.

* * *

קוים לעבעדיגע ווי אבגעצוואגענע קעטצלאך האבען זיך אלע אריינגעכאפט אין שטיבעל פון קברות מאן, איבער צו ווארטען דעם רעגען, מען ווארט און מען ווארט און מען קען זיך ניט דערווארטען, דער שלאגס־רעגען הערט ניט אויף.

בערעל האט זיין שקאפע אין גאנצען גע־לאזט אויף הפקר, און זיצענדיג אין א ווייך קעל, איז ער אלץ געווען פערנומען מיט די קינדערס פעקלאך עסען און טרינקען, דער בעהעלפער האט זיך אויך צוגערוקט צו איהם.

— קינדער! טאמער ווילט איהר אויך צו טרעפען בעגען אליהם און בע־גינג פאהרער דעהם, דאס אלע שטאנ־דען הענגען פלין געפריכטעט אויף'ן לייבעל, און דאס אליהם אלומיניום אפארעם אדער סאלפוטיס, עכטהאלט גאס מיט, די וועדמעד קיין אליהם, אוך די איבערהינע שטאפען איז ניט נעטוג, מעניק בעקינג פאהרער קאסט כישם מעהר פון די אנדעהנ. פאר איינשפא־רונג קויפט די פונגינע באקסעס.

MAGIC BAKING POWDER
MAKES THE WHITEST, LIGHTEST
CONTAINS NO ALUM
MINGHFUL BISCUIT, CAKE, ETC.
DIRECTIONS
THE BAKING POWDER RECOMMENDED BY THE FOLLOWING INGREDIENTS AND FOR OTHER PURPOSES, EXCEPT SUGAR AND STARCH.
CONTAINS NO ALUM
E. W. GILLETT COMPANY LIMITED
WINNIPEG TORONTO, ONT. MONTREAL

דער סוחר און זיין דינער

(א טערקישע לעגענדע)

אין א קליין שטעדטעל אין ערגעץ א מזרח לאנד האט געלעבט א סוחר. ער האט געהאט א זוהן א פיילענצער, א לע־דיג געהר, וואס האט קיינמאל ניט גע־וואלט ארייננטהאן א פינגער אין קאלטע וואסער אוך איז ניט ארויסגעגאנגען א טריט פון הויז. דאס האט זיינע עלטערען געמאכט פיעל פערדרוס.

אין א געוויסען טאג, ווען דער סוחר איז געווען אוועק צו זיינע געשעפטען און דער זוהן האט געפיילענצט ווי זיין שטיי־נער איז געווען, איז די מוטער צו איהם צוגעגאנגען און געבעטען "מיין קינד, מיין שווארץ־אפעל פון אויג, וואס איז דער מעהר מיט דיר? פאר וואס ביזטו ניט לייטען גלייך? געה אויך צווישען מענ־שען און ווער אויך א געשעפטסמאן."

"מיט מיין גאנצען הארצען וואלט איך דיר פאלגען", האט דער זוהן געענטפערט, מטבע, איך האב אפילו ניט צו בעצאהלען אבער איך פערמאג ניט קיין צובראכענע פאר א גלאז קאפע."

אז דער פאטער איז געקומען צוריק אהיים גענעבען מיט שמחה הונדערט גאלד שטיקער, ער זאל נעהן ווערען א געשעפטס מאן.

דער זוהן איז אוועק אויף'ן מארק און האט דערזעהען א מאן פיהרענדיג 7 פערד. וואס ער האט אנגעבאטען צום פערקויפען. דער נייגעבאקענער סוחר האט זיך ניט פיעל נעדונגען, האט אוועקגעגעבען דיא הונדערט גאלדשטיקער און געבראכט דיא פערד אהיים.

"צו וואס טויגען דיר די פערד?" האט דער פאטער געפרעגט מיט פערדרוס. דו ביזט צופויל צו געהן ארום זיי און איך בין צו אלט. א שעהנעס געשעפט האסטו געמאכט מיט דעם געלד!

אבער וואס טהוט א טאטע ניט פאר זיין קינד? אום דער זוהן זאל ווייטער ניט בלייבען פויילענצען אין דער היים, האט איהם דער אלטער סוחר געגעבען נייע הונ־דערט גאלד שטיקער און געהייסען ווידער געהן האנדלען.

דיעזען מאהל האט דער זוהן מיט דיא הונדערט גאלד שטיקער אין קעשענע בע־גענענט א לויה, אבער ביי דער לויה איז געווען א גרויסער סקאנדאל. א קריסט האט אבגעשטעלט דעם ארון און געשריען אז ער וועט דעם טויטען ניט לאזען בע־גראבען. ער איז איהם שולדיג הונדערט גאלד שטיקער אין ביז וואנען ער וועט ניט קריגען דעם חוב וועט דער בר מיינן ניט קומען צו דער קבורה.

דא האט דער יונגער סוחר ארויסגענע־מען זיין גאנצע געלד, האט בעצאהלט דעם קריסט דעם טויטענס חוב און איז אוועק אהיים אהן סחורה און אהן געלד.

"דאס כאטש ניט אויס", האט דער אלטער געזאגט צו איהם, דו האסט גע־טהאן א גוטע זאך מיט דעם געלד, דער־פאר גיב איך דיר אנדערע הונדערט גאלד שטיקער און געה ווידער אויף דעם מארק.

דעם מאהל האט דער יונגער סוחר גע־קויפט אן אלטען אויסגעמוטשעטען קנעכט וואס זאל אכטונג געבען אויף זיי־נע זיעבען פערד."

עס פערשטעהט זיך, אז קיין גרויסען פערדיענסט האט דער יונגער מאן ניט געהאט פון זיינע פערד און ניט פון דעם קנעכט, אדרבה, ער האט זיי געמוזט אומ־זיסט אויסהאלטען, וועהרענד זיי האבען נאר נישט געטהאן, פון דעסטוועגען האט ער דעם קנעכט ניט ארויסגעטריבען, ער האט געלעבט מיט איהם זעהר פריינד־ליך און איהם בעהאנדעלט ווי א ברודער, ער פלעגט מיט איהם צוזאמען עסען, שלאפען און געהן שפאציערען.

דער אלטער פאטער האט אבער גע־האט גרויס הארצוועהטאג, אי עטליכע הונ־דערט גאלד שטיקער האט איהם געקאסט, און דער זוהן איז דער זעלבער שלימזל ווי פריהער. האט ער איהם אין א געוויסען טאג גערופען און האט געזאגט: "וואס וועט זיין דער תכלת, מיין זוהן, עס מוז דאך נעהמען אן ענדע, דו מוזט דאך וועד־רען א מענש און טהאן עפעס. איך וועל דיר מאכען א קראם און דאס איז אלעס וואס איך קען טהאן פאר דיר."

"איך בין צופריעדען, האט דער זוהן גענטפערט, אבער איך מוז דאך פאהרען קויפען סחורה, אז דו וועסט מיר געבען א זעקעל מיט גאלד שטיקער אין געשריען גראבען. ער איז איהם שולדיג הונדערט גאלד שטיקער און ביז וואנען ער וועט ניט קריגען דעם חוב וועט דער בר מיינן ניט קומען צו דער קבורה.

דא האט דער יונגער סוחר ארויסגענע־מען זיין גאנצע געלד, האט בעצאהלט דעם קריסט דעם טויטענס חוב און איז אוועק אהיים אהן סחורה און אהן געלד.

"דאס כאטש ניט אויס", האט דער אלטער געזאגט צו איהם, דו האסט גע־טהאן א גוטע זאך מיט דעם געלד, דער־פאר גיב איך דיר אנדערע הונדערט גאלד שטיקער און געה ווידער אויף דעם מארק.

דעם מאהל האט דער יונגער סוחר גע־קויפט אן אלטען אויסגעמוטשעטען קנעכט וואס זאל אכטונג געבען אויף זיי־נע זיעבען פערד."

עס פערשטעהט זיך, אז קיין גרויסען פערדיענסט האט דער יונגער מאן ניט געהאט פון זיינע פערד און ניט פון דעם קנעכט, אדרבה, ער האט זיי געמוזט אומ־זיסט אויסהאלטען, וועהרענד זיי האבען נאר נישט געטהאן, פון דעסטוועגען האט ער דעם קנעכט ניט ארויסגעטריבען, ער האט געלעבט מיט איהם זעהר פריינד־ליך און איהם בעהאנדעלט ווי א ברודער, ער פלעגט מיט איהם צוזאמען עסען, שלאפען און געהן שפאציערען.

דער אלטער פאטער האט אבער גע־האט גרויס הארצוועהטאג, אי עטליכע הונ־דערט גאלד שטיקער האט איהם געקאסט, און דער זוהן איז דער זעלבער שלימזל ווי פריהער. האט ער איהם אין א געוויסען טאג גערופען און האט געזאגט: "וואס וועט זיין דער תכלת, מיין זוהן, עס מוז דאך נעהמען אן ענדע, דו מוזט דאך וועד־רען א מענש און טהאן עפעס. איך וועל דיר מאכען א קראם און דאס איז אלעס וואס איך קען טהאן פאר דיר."

"איך בין צופריעדען, האט דער זוהן געענטפערט, אבער איך מוז דאך פאהרען קויפען סחורה, אז דו וועסט מיר געבען א זעקעל מיט גאלד שטיקער וועל איך פאה־רען נאך קאירא, וועל איינקויפען פיעל סחורה און מעהר וועסטו פאר מיר ניט דארפען זארגען."

וואס האט דער אלטער פאטער גע־עפעס עסען? — האט געפרעגט דער רבי, איינינג האבען געענטפערט שטיל און טרויעריג, ניין, אנדערע האבען גאר גע־שוויגען; די מיילכעלעך האבען זיך ביי זיי ניט געעפענט צום עסען.

א פאאר עלטערע קינדער צוזאמען מיט דעם רבין האבען זיך דאך צוגערוקט צו בערעלען מיט דעם בעהעלפער, נור משה־'לע מיט די איבריגע קלענערע קינדער האב־בען זיך ניט אבגעריסען פון פענסטער קו־קענדיג מיט טרויעריגע פנים'לאך אין דער רעגען גיסט, און גיסט, און פאטשט אין קליינעם פענסטערעלע פון קברות מאנס שטיבעל.

ערשט שפעט פארנאכט האט דער רעגען איינגעהערט, אין דרויסען איז גע־ווען נאס און טונקעל, מען האט צוריק איינגעפאסט די קינדער אין בערעלעס וואג־גען און שטיל שוין, אהן געפידלדער, האט די מיערע שקאפע דערשלעפט די מיערע, האלב פערשלאפענע קינדער דורך דער בלאטע אין שטעדטעל אריין.

אין דער פריה ווען משה'לע האט זיך אויסגעכאפט פון שלאף האבען שוין דיא "שטראהלען פון דער זונן געשפיעלט זיך אויף זיין בעטעל, ער האט זיך פרעהלאך און לעבעדיג א וואך געטהאן צום פענס־טער און ווייטער דערזעהען דאס וועלדעל.

אה, איצטער, איצטער, איז דארט אזוי שעהן! עס וואלט איצט דארטען געווען אזוי גוט, אזוי פריי, האט ער מיט פרייד, אויסגעשריען. נור באלד איז אנגעקומען דער בעהעלפער, בייז ווי א גאנץ יאהר און ניט פרעגענדיג ביי איהם האט ער מיט געוואלד איהם אנגעטהאן.

משה'לען האבען זיך געשטעלט טרעה־רען אין די אויגען, אין האלז האט איהם אנגעהויבען שטיקען, און ער האט ארוים געלאזט א געוויין.

— וואס האסטו זיך צוכליפעט? — האט דער בעהעלפער א געשריי געטהאן — האסטו נעכטען נאך קארג געהולעפט? און שוין ווילסטו ווייטער ניט געהן אין חדר?

מ. ספעטאקר.

אין גאס

(א בילד)

פון יהושע ריווין

איבער דער גרויסער קאכעדיגער שטאדט איז געגאנגען א רוהיגע, און ווארימע דעצעמבער נאכט.

דער פראסט האט אין גאנצען נאכ־געלאזען; די הימלען זיינען געווען גרינליך בלוי, עס האט דערמאהנט א גרויסע בלויע חופה־דעק, וואס האט זיך איבערגעצויגען איבער דער גאנצער ברייטער ערד און צו געדעקט אלע איהרע מענשען.

דער ווייך־געווארענער און נאכגעלאס־זענער שנעע האט זיך ליעבליך און אהן איידערשפענונג געגלעט אונטער די פיס; עס האט זיך געצויגען ערגעץ־וואו די פער־מאטערטע נשמה אין דער אונבעשטימטער ווייטקייט אריין; אזוי ווי א בעפרייטע פון געלע פון א תפיסה, וואס ציהט זיך אוועק ווייט, ווייט און ווייס אליין ניט וואו... עס האט זיך געאטהעמט אזוי לייכט, אזוי ליעב, ווי עס קען נור זיך אטהעמען אין א וואהרים געווארענער שטילער ווינטער נאכט אין מאנאט דעצעמבער.

אויף א העל בעלויכטענעם קארנער, וואו עס קומען זיך צונויף פון אלערליי ריכטונגען פערשיעדענע שטאדטישע קארס זיינען אויף'ן שוועל פון א רייף אויסגעפוצטען דראג סטאר געשטאנען און ארויסגעקוקט אויף א קאר א פיין געקליי־דעטע פאאר, א יונגער מאן אין פרוי, און אביסעל ווייטער פון זיי, ביי דער זייט, איינע אליין איז געשטאנען א מיטעל יעה־ריגע נאך כמעט יונגע ארים געגלי־דעטע פרוי.

זיי האבען אלע געראדפט ווארטען, דיא קאר האט זיך נאך ניט געזעהען.

דער יונגער מאן מיט זיין בעגליטערין ביידע מיט שניידענדע פרעהליכע געזיכ־טער און בלישצענדע אויגען, ווי ביי יעד דער גליקליכער פאאר, האבען זיך קיין מאפ ניט געליינגנווייליגט.

עס האט זיך ארויסגעזעהען פון דעם מאנס ארומטאנצען אויף איין אָרט, פון זיין אונטערקנאטען מיט די פינגער, פון זיין אויסמאכען מיט זיין ברייט־ביינינגען פולען געזיכט אלערליי משונה'דיגע מי־נעס, פון זיין נאאיווען קינדערשען שעפטיז שען עפעס אויף'ן אויער צו זיין סימפאס־טישער בעגליטערין, וועלכע האט ניט אויפגעהערט שמייכלענדיג איהם אריינצו־קוקען אין די אויגען גלייך אזוי ווי זי האט געוואלט פון דארט אויסשעפען דעם סוד פון זיין קינדערשער נאכגעלאזענער פרעה־ליכקייט, כאטש זי האט דעם סוד ניט גע־דארפט זוכען און איז אליין געווען ניט ווי ניגער פרעהלאך, ווי ער, וואס איז געווען לייכט צו דערקענען פון איהרע בריט צו־עפענטע שמייכלענדע בלויע אויגען, פון דעם צוגאפענעם שמייכעל אויף איהר קלאָרען און צארטען פרויען געזיכט.

"ליעבסטע, קינד, איז עס ניט א וואונ־דערבארע שעהנע נאכט היינט? א טייערע זיסע נאכט?

האט זיך אזוי ווי צוטראָגען אין דער־ריינער לופט די שטילע ווערטער וואס דער יונגער פרעהליכער מאן האט שטוב לערהייד געפליסטערט אין אויער אריין צו זיין גליקליכע בעגליטערין.

זי האבען אויפגעהויבען אונטערטאנ־צען מיט די פיס אויף איין אָרט עס אין איהר ליעב געווען איהם נאכצוטהאן, זי האט מיט'ן געזיכט נאכגעמאכט די זעל־בע פרעהליכע מינעס, זיי האבען זיך ביידע געזעטיגט מיט גליק, געטרונקען איהר מיט די אויגען, געשעפט מיט דיא ליפען דא אויף'ן מיטען דער דאשינער שמאדטישער נאס און עס האט זיי נאר ניט געארט וואס עס טהו זיך ארום זיי.

אזוי זיינען אלע גליקליכע, צופריע־דענע און דאס איז געווען א פאאר פון זיי־ביי דער זייט, אבגעשיידט די ארים גע־קליידעטע פרוי.

איהר געזיכט האט אויסגעדריקט טרוי־ער און אונענדליכען עלענד. פריהער מיט־נע קנייטשען האבען דא און דארט זיך אנגע־הויבען אויסלעגען אויף איהר עטוואס פערעלטערטען, אבער נאך כמעט יונגען געזיכט.

עס איז געווען קלאהר צו זעהען, אז זי האט דעם גליק פערלוירען אדער זי האט איהם נאך קיינמאהל ניט געפונען.

און ווי דורשטיג די אריכע האט עס אצינד געקוקט אויף דער גליקליכער פאאר, איהר צוגעפרעסטע און פערמאטערטע נשמה האט אויך געזוכט גליק, נאך ווי גע־זוכט.. נור אלע מאהל אזמזיסט. זי אין געווען עלענד, פערלאזען און איינע אליין.

האט אימיצער אמאל אראבגעקוקט אין דעם פינסטערען אבגרונד פון איהר צוא־וועהטאגטער נשמה, זעהען ווי איהר עלענדקייט מאטערט זי און פייינט זי? ניין, קיינער קיינער ניט; יעדער איז פער־נומען מיט זיך און טראכט ניט וועגען יע־נעם... ווי טרויעריג, ווי שרעקליך עס איז...

און איצט שטעהט דא דאס פארעל גע־בען איהר טאנצט און שפיעלט זיך און קוויקט זיך מיט'ן איינענעם גליק.

וועמען ארט עס פאר איהר? קיינעם ניט, קיינעם ניט...

און אט איז נאך אמאן, אונטערען ארים מיט נאך איינעם, ווי א וויבער פער־ביינעפליינגען אויף'ן סיידוואק.

וואס פאר א צופרידענעם רויטען געזיכט ער האט עס געהאט! און וואס פאר א ליעבליכע מונטערע שמייכלענדע אויגען...

"דושליא?" האט איהם איינער הויך אויף'ן קול א פרעג געטהאן אויף'ן מיטען נאנג.

"האסטו געהאט א גוד־טיים, געכטען? פערבראכט א גוטע נאכט?"

(פארטזעצונג אויף פיידזש 6.)

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
CURES RHEUMATISM
BRIGHT'S DISEASE
DIABETES BACKACHE
NUMBER 23 THE PR

דאד'ס קידני פיללס

פאר אלע נירען קראנקהייטען פאר דער מאטיזם, ברייד דרויז און שסעכעניש אין רוקען.

צו באקומען אין אלע דראג סטארס

מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט

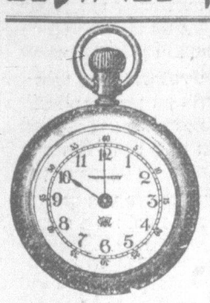

נייעס פיר אידען
איין אידישע סטאר
פאר אידען

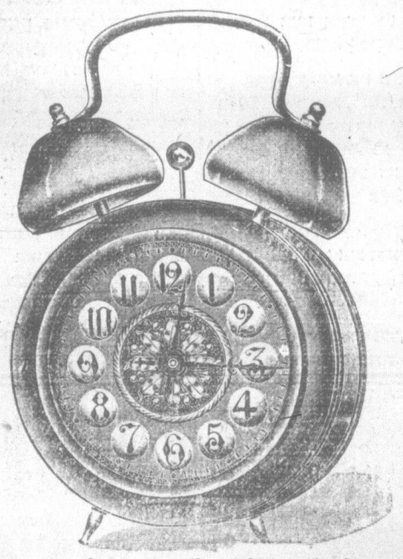

מיר מאכען אלערליי דזשולערי גלייך אויף'ן פלאץ. התונה רינגען וויל איהר וואר־ען. מיר פיקען אלערליי דזשולערי פאר דעם בילינגסטען פריין

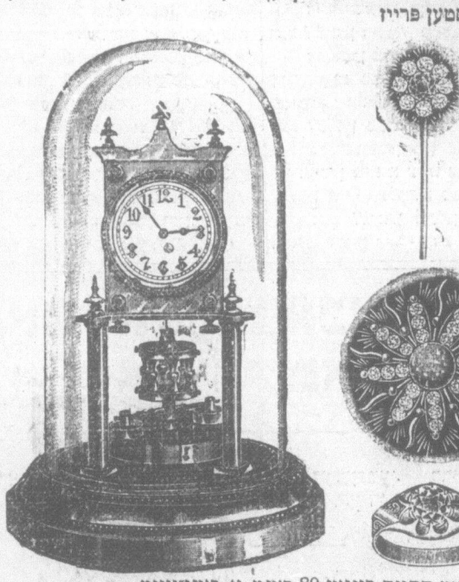

14 קערעט התונה רינגען 80 סענט א פענ־ר־וויים.
18 קערעט התונה רינגען $1.00 א פענ־ר־וויים.
וואטשעס געקלינט גוט און גאראנטירט 40 סענט
מיין ספרינגס 40 סענט, הייר־ספרינגס 40 סענט דזשולס 40 סענט, סטעפס 50 סענט.

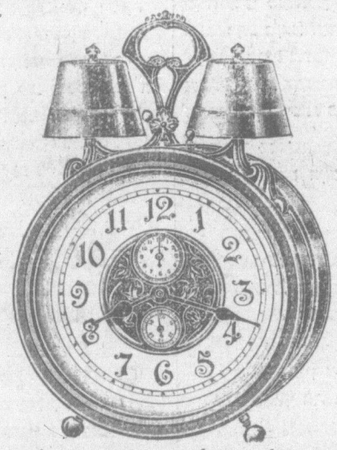

מיר מאכען אייערע אלטע דזשולערי ווי נייע פיר א קליינעם פרייז.
אלערליי ברילען דיכטיג געפאסט צו אייערע אויגען 98 סענט.
מיר גיבען אייך ראיעלע סחורה פאר דעם בילינגסטען פרייז.

מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט מאראנטא

CUNARD

עמאבלירט 1840

איירעפא דורך ליווערפול

אורדונא דיענסטאג, מאי, 18, 10, מארג.
קוסקאניא פרייטאג, מאי, 21 5 נאכמיט.
טראנסילוואניא פרייטאג, יוני, 4, 5
מארעטאניא, שבת, דזשון 12, 10 מארג.
אורדונא, שבת, דזשון 19, 10 מארגענס.
טראנסילוואניא פרייטאג, דזשוליי 2, 5 נאכמיטאג.
אורדונא, שבת דזשוליי 17, 10 מארגענס
טראנסילוואניא, פרייטאג דזשוליי 30, 5 נאכמיטאג.
מארעטאניא שבת. אויג. 7, 10 מארגענס
אורדונא פרייטאג אויג. 13. 5 נאכמיטאג.

רייזען ארום דער וועלט.

דורך ראטען צו אלע הויפט פארטען פון דער וועלט.

פאר אינפארמיישאנס זיך ווענדען צו ד. אנטאניו קאמפאני, לימיטעד
21—24 סטייט סטריט, ניריארק.

אדער א. פ. וועכסלער און סאן
גענעראל אגענטען 53 יאנג סטריט
לואיס גוראפסקי, 113 קווין סט. וועסט.
ל. ראטענבערג און סאנס 141 קווין וו.
י. גארפונקעל 117½ קווין סטריט וו.

פאטראניזירט די איינציגע אידיש
ווינדא קלייניג קאמפאני

מיר אטענדען צו אלערהאנד הויז, פעקטארי, אפיסעס און סטאר קלייניג. בעסטע ארבייט צו די בילינסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראקטען מאנאטליך און יעהרליך. טעלעפאנירט 1 אדעלייד סט. איסט, פאן מיין 7391. ביי־נאכט און זונטאג טעלעפאנירט קאלעדוש 4319.

New York Window Cleaning Co
1 Adelaide E

ONTARIO LAUNDRY CO. Ltd

די בעסטע אויפטערקזאמקייט.
יעס, און מיינע הענדלער און קלינער בע־
קומען די שעהנסטע ווארעמע מאנטלס אין ארבייטונג
און אויסקוק, וועל געפעלט מיר זעהן
שטארק.

אנטאריא לאנדרי ריי. לימיטעד
96 ערוואדר סט. טעל. מיין 4821

אדווערטייזט אין
„זשורנאל"

MEET ME AT THE FIRESIDE — Strand — YONGE NEAR KING — CONTINUOUS 10 AM. TO 11 PM. — MATS. 5¢-10¢ EVES. 5¢ 10¢ 15¢

מאנאג דינסטאג און מיטוואך
אליווער מאיאסקא פרעזענטירט
פריטצי שעף
אין דעם פאפולערען בראדוויי סוקסעס
די שעהנע מרס סמיטה
פאטהע נייעס
דאנערשטאג, פרייטאג און שבת
עדיטה ווינן מעטהיסאן
דער אינטערנאציאנאלער דראמאטישער
סטאר אין דער גאווערנאר ליידי
5 אקטען
פאטהע נייעס

CANADIAN PACIFIC

נייע טריין סערוויס
טאראנטא — מאנטרעאל, אטאווא
דורך „לייק אנטאריא שאור לייז".
פאסט טיים נאך אשאווא, פארט
האופ קייבורג, בעללוויל. טרענטאן א. ז.
ווייטער.
איינצעלהייטען פון סי. פי. אר. אייר־
דזשענטס, אדער שרייבט פ. ג. מורפהי
דיסטריקט פעסענדזשער איירדזשענט,
טאראנטא

א גליק פאר
טאראנטאר אידען
עס האט זיך ערשט ערעפענט א האלסייל
ביינעס פון די בעסטע ענגלישע און יארקשיר
וואלענע שטאפען וואו איהר קענט קריגען די
בעסטע און שעהנסטע ווארעס פאר סוסט
אבער־פאוסט און פענסט מיט האלסייל פריי־
זעג. אויך פייליארס פרישינגס כיי ג
J. LUBINSKY
248 Simcoe St Phane Main 6446

ראסנייע הויזמיט די נייע אירטען
עסטיינים איירזשענטס, לימיטעד.
ספעציעלע אויפמערקזאמקייט ווערט
געגעבען צו אסטיינמענטס, חובות
קאלעקטען א. א. וו. פאר שנעלע און
גוטע סאיר־ווים טעלעפאנירט ערלייד
919.
15 סימקא סטריט ערשטער פלאר
(נודיער טייר בילדינג) טאראנטא.
Assignees Agents Ltd.
154 Simcoe St.
(1-st Floor Goodyear Tire Bldg) TORONTO

זויכטיג פאר לענדלארס און
רזופפערס
א גרויסער באריין סייל בלויז פאר
איין מאנאט. רופינג פייפער פון אלע בע־
וואוסטע מאנופעקטשורערס פון איין
יארד ביז הונדערט ראלס. אויך פיטש
(פעך) און רופינג סעמענט. צו בילינגסטע
פרייזען.
ספעשעל אפפער פאר ראבער רופינג
פאבריצירט ביי
Patterson Manufacturing Co.
Limited
1 פליי רעגולער 1.75 $1.19.
2 פליי רעגולער 2.25 $1.39
3 פליי רעגולאר 2.75 $1.69
אררערס ביי טעלעפאן ריכטיג אטאנ־
דעט און דעליווערט אין גא נצען שטאדט.
ב. קאפלאן און קא.
140 ענגעס סטריט
Tel. Main 6053

זויכטיגע נייעס פאר אלע אידען פון דער וועסט ענד.
די בעסטע וויינען און ליקער
מיר זוינען אין דער רעכטער הארץ פון דער אידישער געגענד, 35 יאהר אין דיא
ביזנעס און מיר האבען די בעסטע קענעדער און אימפארטירטע קאניאקען אונד
ברענדיס צו די בילינגסטע פרייזען.
א ספעשיעל דיסקאונט פאר חתונות, פארטיעס און זאך וויינער.
מיר גאראנטירען פולע צופרידענהייט.
פערגעסט נים אז דאס אלעס האט איהר
201 סענט פעטריק סטריט
א. פעטערמאן, פראפ. טעלעפאן קאלעדוש 84

פעדלערס און סטאר קיפערס
די בעסטע סנולה אנצוהאלטען קאסטומערס און צו מאכען געלד איז צו קוי־
פען דריי־גודס, ריינקאוטס, פענסי גודס, דזשעלערי און נאוועלטיס ביי
קאפלאן אין קא.
האלסייל און דזשאבער 229 קווין סטריט וועסט טאראנטא, דער באר־
וואוסטער האלסייל פלאטץ וואו פיעל פעדלער זוינען באריינט געווארען.
־זשאב לאטס זוינען שטענדיג דא. ארדערס פינקטליך אטענדעט.
קאפלאן און קא. דזשאבער 229 קווין סט. וו. טאראנטא אנט.
טעלאפאן עדלייד 3772.

האט איהר שוין בעזוכט דעם נייעם
דייניג רום אונד רעסטאוראנט
איז 192 ספטדיינא ווזוינין, (ניער קווין)
עס איז פיר אייער אייגענעם בענעפיט
דאס שעהנסטע פליז אין אפאטערישאן פיר ליידיס און דזשענטעלמען.
גוטע זעשמאקפאלע כשר'ע שפייזען און גוטע בעהאנדלונג גאראנטירט.
גרינבלאט, 192 ספטדיינא עזוזעניו, (נעבען איבער פהיבי סטריט)

L. WHITE & SON
177 Queen St. W
Phone Adelaide 2015
דער ספרינג איז שוין דא
קלינט, פרעסט, פארבט און פיקסט אייערע קליידער
ביי ל. ווייהט אונד סאנס
די גוט בעוואוסטע אידישע קלינערס 177 קווין וועסט, אנטקעגען
יוניווערסיטי עוו. אדלייד 2015.

(פארטזעצונג פון פיירוש 5).

"אה, ווי גוט, ווי גוט! בעסער פון גוט, וואונדערבאר!" האט דער רויט־פארבינער שטראהלענדער רושאו, זיך אומ־הרעהענדיג געווארפען א פרעהליכען ענט־פער זיין גוטען ברודער און איז פערשוואונ־דען געווארען.

"אה, ווי גוט, ווי גוט!" האט דיא ארימע עלענדע פרוי ערזדרט דעם פערביי־געפלויגענעם'ס גליקליכעם ענטפער, און גרויסע ביטערע טרעהרען האבען איהר גע־שפארט צו די אויגען.

דאס גליקליכע פארעל האט נאך אלץ־ניט אויפגעהערט זיך פרעהען מיט'ן איי־גענעם גליק פאר דער עלענדער פרוי, ס־אויגען זיי האבען ניט פערשטאנען ווי־פיעל וועהטאג זיי פערשאפען איהר מיט דעם און האבען זיך אויף איהר ניט אומ־געקוקט.

די נאכט איז געלעגען שטיל איבער דער קאכעדיגער שטאדט, דער שניי האט זיך ליעבליך און אנגענעהם געלעגט אונ־טער די פיס. די קאר איז מיט אמאהל ווי פון אונטער דער ערד אויסגעוואקסען גע־בען בעלויכטענעם קארנער. דאס צופריע־דענע פארעל איז ארייגגעשפרונגען מיט שמחה אין דער קאר; צעהנדליגע קארס זיינען באלד ווידערער געקומען און פער־בייגעפאהרען, און די עלענדע אונבעקאנטע פרוי איז נאך לאנג געשטאנען אויף'ן שוועל פון דעם אויסגעפוצטען דראג סטאר אגיין ניט ווייסענדיג צוליעב וואס זי איז אהער געקומען און אויף וואס זי האט דא די גאנצע צייט געווארט.

דייטשע פרויען דע־לענאטינס באיקא־טירט

האאג, האלאנד, מאי, 10.

די דייטשע דעלענאטינס צום פרויען־פריעדענס קאנגרעס, וואס איז דא לעצ־ניינעם פארגעקומען, האבען אהיימקומענ־דיג נאך דייטשלאנד אויסגעפונען, אז דער נאציאנאלער ראטה פון דייטשע פרויען, האט זיי באיקאטירט, פאר וואס זיי האבען אנטהייל גענומען אין די דע־באטען וועגען שלום.

ווילען שליסען אלע דייטשע קלאבס

(——):::(——

די באארד אף פאלים קאמישיאנערס וועט היינט פערהאנדלען די פראגע וועגען צושליסען די צוויי דייטשע קלאבס, וועל־כע געפינען זיך דא אין טאראנטא.

מעיאר טשוירטש, האט ערקלערט, דאס אויב די באארד אף פאלים קאמישיא גערם וועלען דאס ניט טהאן, וועט ער דאס אליין טהאן, ווייל ווי ער איז אינ־פארמירט געווארען, האבען די היגע דייט־שען זיך פרייטאג משמח געווען אין זייר ערג קלובען מיט דעם וואס די „לוזיטא־ניא" איז געזונקען געווארען פון א דייט־שער סאבמארין.

דאס איז אן אונערהערטער פערברע־כען, האט דער מעיאר בעמערקט. מענשען וועלכע בעלאנגען צו דער נאציאן פון אונ־זערע שונאים, מיר טשעפען זיי ניט און לאזען זיי רוהיג לעבען, פרעהען זיך אין דער צייט ווען צעהנדליגע טאראנטער ביר־גער זענען אונטערגעגאנגען.

ווי מען ערקלעהרט האט א דייטש איבערגעגעבען צו דער פאליציי אלעס וואס עס איז פארגעקומען אין די דייטשע קלאבס פרייטאג אוועגד, און מען דענקט אז די פאלים קאמישיאנערס וועלען זי־כער צושליסען די דייטשע קלאבס.

סיטי מעיאר טשוירטש האט אויך ערהאלטען נעכטען פיעלע בריעף פון סיטי זענס אין וועלכע מען פאדערט איהם אויף צו שליסען די דייטשע קלאבס.

די היגע דייטשען וועלען זיך דארפען ווייזט אויס בעגעהן אהן קלאבס ביז נאך דער מלחמה.

הייסט דערשיסזין די ענגלישע געפאנ־גענע

לאנדאן, מאי, 10.

די אפיציעלע פרעס ביורא האט פער־עפענטליכט א סטייטמענט, אז זי האט אין בעזיין צוויי אפידייוויטס פון האלענ־דישע צייטונגסלייט, אז דייטשע דעזערט־טירען האבען זיי דערצעהלט, אז פרינץ רופערט, דער קאמאנדיר פון דער באר־ווארישער ארמיי, האט פעראורדענט זיינע סאלדאטען ניט צו פערנעהמען קיינע ענג־לישע געפאנענע, נאר דערשיסען זי אויפ'ן שטעל.

40 ענגלישע געפאנענע זענען אלע צוזאמען פערברענט געווארען לעבעדיגער־הייד אין א שטאהל, און די וואס האבען עס אויסגעפיהרט, זענען דערפאר דעקאר־דירט געווארען מיט מעדאלען.

דאמיניאן רעגיערונג וועט זיך ניט אריינמישען.

אטאווא, מאי, 10.

די „דאמיניאן גאווערמענט" וועט זיך ניט אריינמישען אין די אנטי־דייטשע רייאטס, ווי אזעלכע וואס האבען פא־סירט אין וויקטאריא, איבערלאזענדיג עס פאר די מוניציפאלע בעאמטע צו לעזען עס.

דייטשען אין קענעדע אבער, וואס וועלען פראווען שמחות ווי למשל וועגען דער געזונקענער „לוזיטאניא" וועלען מא־מענטאל ארעסטירט ווערען, און פערהאל־טען ווערען אלס קריעגס־געפאנענע.

פערקעהרט, יענע דייטשען, וואס פיהרען זיך אויף פריעדליך און רוהיג, וועל־לען נעניסען אלע פרייהייטען.

אפעלירען פאר א מיליאן וואלונטירען

ניו־יארק, מאי, 10.

די ניישאנעל סיקיוריטי ליעג האט ארויסגעלאזען אן אפיעל פאר א מיליאן וואלונטירען, וועלכע זאלען צוזאמענ־שטעלען אן ארמיי צו בעשיצען דאס לאנד.

די ליעג ערקלעהרט אין איהר אפיעל אז כל זמן די וועלט איז נאך ניט ענט־וואפענט, מוז אמעריקא אויך זיין פאר־בעדייטענט צום קריעג.

דער אפיעל וועלכער איז אונטערשרי־בען פון פיעלע פראמינענטע לייטע, איז אבגעשיקט געווארען צו אלע קאנגרעס־לייט, קאבינעט, גאווערנארס, מעיארס, קא לעדזשעס און באארד אף טריידס.

וואס וועט זיין מיט א פייער טשיעף?

(——):::(——

אונזער שטאדט טאטעס האבען נעבאך געגוג הארץ־וועהטאג, וואס מען קען ניט קריגען קיין פאסענדען פייער טשיעף.

דער אמט איז נאך אלעס א לעדיגער, און עס איז ניטא ווער עס זאל איהם פער־נעהמען.

אין סיטי האל רעדט מען יעצט גאנץ שטארק וועגען דעם, אז עס איז מעג־ליך, אז סטריט קאמישיאנער ווילסאן זאל בעקומען דיעזען דזשאב.

דייטשע קלאניסטען פערלאנגען צוריק זייער געווער.

אטאווא, מאי, 10.

די קענעדער רעגיערונג האט בעקו־מען פיעלע ביטעס פון די ניט־נאטוראלי־זירטע דייטשע און עסטרייכישע קאלאניס־טען אין דער וועסט, אז מען זאל זיי אבגע־בען זייערע געווער, וועלכעס די רעגיע־רונג האט ביי זיי צונעמומען, ווען די מלחמה איז אויסגעבראכען.

אין זייערע ביטעס גיבען זיי אן, אז זיי דארפען דאס געווער, אום צו בעשי־צען זייערע פארמס פון די וועלף, און אויך צו געהן אויף יאגד, ווייל דאס איז א גרויסער טהייל פון זייער הכנסה.

עס איז אבער זעהר צווייפעלהאפט, צו די רעגיערונג וועט ערפילען זייערע ביי־טעס, פיעלייכט אין איינצעלנע פעלע, וועט די זאך געלעזט ווערען אין פאזיטי־ווען זין.

כינא גיט נאך.

לאנדאן, מאי, 10.

די יאפאנעזישע אמבאסאדע האט אפיציעל מיטגעטהיילט, אז כינא האט אנגענומען אלע יאפאנס בעדינגונגען און דערמיט געשליכטעט דעם כינעזעיש־יאפאנעזישען סכסוך.

ליקער פראגע אין ענגלאנד געלעזט.

לאנדאן, מאי, 10.

דער ענגלישער פארלאמענט האט היינט אוועגד צום צווייטען מאהל אנגע־נומען לאלאיד דזשארדזשס ביל וועגען דעם, אז די רעגיערונג זאל איבערנעהמען דעם ליקער קאנטראל אין יענע געגענדען, וואו עס ווערט געארבייט אמוניציאן.

אין ביל זענען געמאכט געווארען איי־ניגע ענדערונגען, אזוי אז דאס איירישע מיטגליעדער, וועלכע זענען פריהער גע־וועזען דאגעגען האבען אויך געשטימט פאר דעם.

אין די קאמיטעס וואס וועלען אכ־טונג געבען אויף דעם, וועלען זיין פער־טראטען אי די ארבייטער, און אי די אר־בייטס־געבער.

דייטשע פרויען דע־לענאטינס באיקא־טירט

האאג, האלאנד, מאי, 10.

די דייטשע דעלענאטינס צום פרויען־פריעדענס קאנגרעס, וואס איז דא לעצ־ניינעם פארגעקומען, האבען אהיימקומענ־דיג נאך דייטשלאנד אויסגעפונען, אז דער נאציאנאלער ראטה פון דייטשע פרויען, האט זיי באיקאטירט, פאר וואס זיי האבען אנטהייל גענומען אין די דע־באטען וועגען שלום.

GRAND OPERA HOUSE

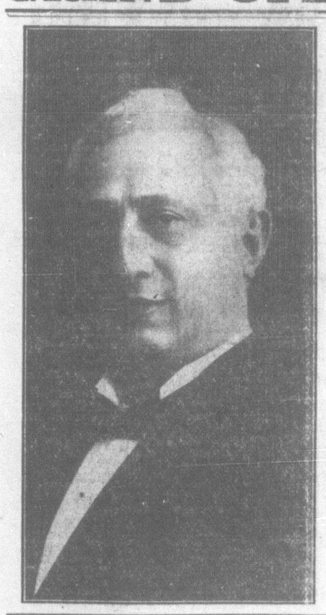

דאנערש. אב. 13, מאי

דער גרעסטער סוקסעס אין דער היסטאריע פון אידישע טהעאטער

געהט זעהן!

דעם גרעסטען אידישען קינסטלער דער קעניג דער אידישער ביהנע

הערר יעקב פ. אדלער

צוזאמען מיט דער גאנצער קא. אין

די לעבעדיגע יתומים

אין 4 אקטען פון זלאטערעפסקי אויפגעפיהרט פון יאקאב פ. אדלער מוזיק פון רומשינסקי

טיקעטס זיינען שוין צו בעקומען ביי לואיס גוראפסקי 113 קווין סט. וועסט טעלעפאן אדעלייד 260

א בשורה פאר אלע וואס לייידען פון רהומאטיזם און אויך פאר אלע
וואס ווילען פארברייגגען זומער אויפ'ן אמת'ן פלאץ, וואו מען
ווערט געזונד און שטארק און מען קריגט אריכת ימים אין
פרעסטאו ספרינג הויז
דאס באריהמטע הויז איז שוין ערעפענט.
די קיך און דיינינג רום אונטער דער מנעגעדשטענס פון דער בעוואוסטער
מרס. בראון פון טאראנטא.
— פאר איינצלהיטען שרייבט —
PRESTON SPRING HOUSE, - PRESTON, ONT.

מ. בראון און קא.
יוש ענעראל אינשורענס איידזשענטס און קאסטאם הויז בראקערס
שנעלע אטענדונג אין ראיעלע בעהאנדלונג גאראנטירט.
218½ QUEEN ST. WEST — Phone Adel. 3153
37 YONGE STREET — Phone Main 2485
(5—12)

אויפמערקזאם!
רוסישע, פוילישע, עסטרייכישע לאנדסלייט
וועלכע האבען פאמיליע אין הערען נישט פון זיי, זאלען זיך גלייך
ווענדען זאפארט אין
פיימאנ'ס טיקעט אפיס
165½ קווין סטריט וועסט (11—5—2471.

צו די שרייבער פון דער „אונפערהייראטער וועלט".

קיינע אדרעסען פון די שרייבער פון דער „אונפערהייראטער וועלט" ווע־רען ניט ארויסגעגעבען.

די וואס ווילען ענטפערען זיין בריעף אין דער "אונפערהייראטער וועלט" מוזען דאס טהון דורך אונזער קאלום „פערזענליכעס".

בריעף צו דער „אונפערהייראטער וועלט" זאלען געשריבען ווערען אין אי־דיש, ענגליש אדער העבעראיש.

שרייבט אויף איין זייט פאפיער.

ווען איהר פעראינטערעסירט זיך מיט איינעם פון דיעזע בריעף שרייבט אייער פעראלאנג, נאמען און אדרעס אין אונזער קאלום "פערזענליכעס" און דער בעטרעפענדער אדער בעטרעפענדע פערזאן וועט מיט אייך קארעספאנדירען.

אויב איהר ווילט קענען איהר אנגעבען א באקס נומער אנשטאט דעם נאר מען און אדרעס.

איהר קענט אויך צישיקען אייערע אדווערטייזמענטס דורך פאסט, ביילעגענ־דיג סטעמפס פאר דער בעטרעפענדער סומע.

רעדאגירט פון

יהודית

ווייל א שעהנע מיידעל ניט קיין טענצערקע.

ווערטה מאדאם יהודית!

ערלייבט מיר זיך פארצושטעלען פאר די לעזערינס פון דער „אונפערהייראטער וועלט".

איך בין א באר 20 יאהר אלט, גוט געלעהרענט אין אידיש, דייטש און ענגליש פערמאג אויך עטליכע הונדערט דאלער.

מיין שטרעבען איז זיך צו בעפריינען פון דעם שאם, וואו מען איז פערשלאפט אלע אנדערע מעלות, וועלכע איך בע־זיץ, וועט אויסגעפינען די, וועלכע וועט זיך מיט מיר פעראינטערעסירען.

בלויז צוויי פעהלערען האב איך, און דא סאיז וואס איך ווייס גאר ניט פון קארטען שפיעלען און פון טרינקען.

מיין פערלאנג איז א מיידעל פון 17 ביז 20 יאהר אלט, זאל זיין א שעהנע און איבערהויפט ניט קיין גרויסע טענצער־קע, זאל זיין פון וועלכע לאנד עס איז. אויב די מיידעל האט דא עלטערען איז אודאי גוט, ווייל איך פיהל זיך דא זעהר עלענד.

האפענדיג, אז יעמאנד וועט זיך מיט מיר פעראינטערעסירען, פערבלייב איך מיט גרוס,

דער עסטרייכער, וואס האפט אויף זיין בעשערטער.

ווערט אנגעקלאגט פאר אריינברעכען און גנבה

——0——

מארים ראזענטהאל איז נעכטען אין דער פריה פארגעבראכט געווארען בעפאר מעדזשיסטרייט דענינסאן אויף דער קלא־גע, דאס ער האט זיך אריינגעבראכען אין דער הויז פון 65 דזשארדזש סטריט מיט דער אבזיכט צו גנבענען.

דער פאליסמאן, וועלכער איז אויס־געטראטען געגען איהם, האט דערצעהלט, דאס פרובירענדיג די פענסטער פון יענער הויז, האט ער איין פענסטער געפונען אפען, ער איז ארין אין הויז, דארטען האט ער געפונען ראזענטהאלען, מיט צוויי רעוואלווערען אין די קעשענעס.

די קייס איז אבגעלייגט געווארען ביז דעם 17־טען דיזעזען מאנאט.

צוזאמען מיט ראזענטהאלען איז אויך אנגעקלאגט געווארען א געוויסער מייק סמיט. ער ווערט אויך בעשולדיגט אין דעם זעלבען פערברעכען.

ביידע ווערען אויך בעשולדיגט, דאס זיי האבען מיט א צייט פריהער בערויבט א הויז אויף קאלעדזש סטריט.

דעם 17־טען וועלען זיי אויך גע־משפט ווערען פאר יענעם פערברעכען.

פאטריאטען מאכען רייאטס אין וויקטאריא

צוראבירען פיעלע אידישע אין דייטשע געשעפטען. קריעגס צושטאנד ערקלעהרט, אין סאלדאטען פאטרולירען די גאסען.

וויקטאריא, בריטיש קאלומביא, מאי 10.

ארום 500 מענשען, געהעצט און גע־פיהרט פון סאלדאטען פאר וואס די דייט־שען האבען געזונקען די „לוזיטאניא", זענען לעצטע נאכט בעפאלען דעם דייט־שען פעראיין, דעם דייטשען בלעגטשערד האטעל, און די האלסייל גראסערי פון סיימאן לייזער און קא. פונ'ם קלוב האב־בען זיי ארויסגעשלעפט די מעבעל אויפ'ן גאס, און עס צובראכען אויף שטיקלאך. זיי האבען אויך אלעס צובראכען אין האר־טעל, און אין דעם גראסערי געשעפט האב־בען זיי פעראורזאכט א שאדען ארום 25 טויזענד דאלאר.

זיי האבען אויך שפעטער צוראבירט צוויי סטארס וועלכע האבען געהערט צ־מאזעס לענץ און קארל לעווענבערג.

די פאליציי איז געווען אונמעבטיג צו שטעלען זיך געגען זיי. מען האט ארויסגערופען די פייערלייט, און זיי גע־הייסען צוטרייבען, מיט דער הילף פון די וואסער מאשינען, אבער די פייערלייט האבען זיך ענטזאגט צו טאלגען דעם בע־פעל.

דער ווילדער מאב האט זיך מיט דעם נאך ניט צופריעדענגעשטעלט און זיי זע־נען ווידער בעפאלען די דייטשע געשעפ־טען. דאס מאהל זענען אטאקירט געווא־רען די פענסיק ברוערי, דער ניו־ענגלאנד האטעל, קילבערגערס דזשולערי סטאר, הערמאנ'ס קלייניג סטאר, און גייגערס פלאמבינג־שאפ.

די רייאטס האבען אנגעהאלטען א גאנצע נאכט.

דער מעיאר האט דארום היינט ער־קלעהרט קריעגס־צושטאנד, און 800 סאל־דאטען פאטרולירען יעצט די שטאדט, און פון וואנקאווער האלטען יעצט אין אנקו־מען נאך סאלדאטען.

מען האט אויך אוועקגעשטעלט א מי־ליטערישע וואך ארום דעם גאווערמענט האוז, ווייל ביי פרוי פונ'ם לויטענאנט גאווערנאר מרס. בארנארד איז א דייטש־קע.

זענען פאר שמיין.

די גרענד דזשורי פון די אסייזעס האט זיך נעכטען ארויסגעזאגט פאר דעם, אז די וואס גרייפען אן מיידלאך זאלען געשמיסען ווערען, און דאס וואלט גע־האט א גוטע ווירקונג.

א בריעף פון אייער פרוי.

ביי אונז אין אפיס געפינט זיך א בריעף פאר מר. פ. שטעקל, 81 טשעסט־נאט סטריט.

דער בריעף איז פון טשודנאוו, וואל־ינער גובערניע.